

Vit hava hitt
stjóran Gunnar
Tómasson

Íslenska
fyrirtøkan
"Torbjørn"
ikki til sølu



100% tryggileika?



Tí velja
fleiri og fleiri
maskinmeistarar
Mobil smyrjolju!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Frágreiðing frá vitjanini
hjá Ben Yami. Hann sigur
nógvar óvissur vera við
fiskifrøði.

Síða 12



Nærum 100 ára gamli
Andrias í Tarti og nærum
80 ára gamli Ben-Yami
tosa um fiskiskap

Ben Yami:

Skerjið ikki línuveiðuna!

Sjómannadagurin:

Síða 4

Bretskur fiskiskapur undir Føroyum

Vit endurgeva forvitnislig bretsk fiskisjókort og ýti

Kølskipanir til skip, idnað & handlar
Hiltepumpur · Prosjektering · Montering

SUNWELL

deepchill™
Sunwell Deepchill™
is-skipan
- ein góð iløga

Royndir vísa, at góðskan á
fiskinum er munandi betri
við greytis enn við vanligum ísi

ELECTRIC

Hoyvíksvegur 53 · tel 35 12 20 · www.im.fo

KÄRCHER



Vit umvæla eisini



Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstspularum til
idnað.

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42



Síða 19

Seinastu kundarnir í 100 ára søguni hjá Frants Restorff

Tað var ikki óvæntað, tá tað hósmorgunin í seinastu viku frættist, at Esmar var farin, 80 ára gamal. Hann hevði nú í fleiri ár stríðst við sjúku, sum gjørdist so álvarslig, at hann kom at verða á Tjarnargarði ta seinastu tíðina.

Esmar var ein merkis-verdur persónur. Lítlan háva gjørdi hann burtur úr sær sjálvum, men aftanfyri mannin var ein sterk persónligheit við eini umsorgan fyri øðrum, sum ikki er heilt vanlig.

Esmar var føddur í Norðragøtu, sum nr. 4 av 13 systkjum. Foreldrini vóru Eliesar í Tjornustovu og Sunneva úr grannahúsinum Súnastovu.

Tað má vera ringt at ímynda sær, hvussu tað hevur verið at hava ein so stóran barnaflokk tá í tíðini. Tað kann verða nevt, at Sunneva átti børn í 26 ár, frá 1919 til 1946. Eliesar var skipsmaður og skipari við-hvørt. Tunga takið heima hevði Sunneva, og tað er óneyðugt at siga, hvørjar uppgávur ein húsmóður hevði tá í tíðini. Húsini vóru lítil mitt í gomlu bygðini beint við kirkjuna. Men Sunneva upp-aldi børnini við eini fastari og kærleiksfullari hond, og børnini komu eisini væl undan. Av teimum 13 systkjum eru trý



*Esmar og Maud.
Myndin er tikin á hansara 80 ára degi*

Esmar farin

farin. Umframt Esmar eru Absalon og Maria deyð.

Esmar hevði ikki hug at gerast skipsmaður, so hann fór til Havnar at læra til prentara. Tað skal ikki sigast meira um hetta enn, at hann var við til at prenta Bíbliuna í 1948. Hann var setari, og sjálvur setti hann ein fjórðing. Tað hevur verið nevt her í blaðnum fyrr, at Bíblían

er fremsta prentavrik í Føroyum fram til dagin í dag. Í dag verða ørkini lögð í automatiskt við prentingina. Tá mátti hvørt ark leggjast í við hond. Og tað vóru ein millión ørk! Sjálvt við allari nútímans útgerð verður ein slík bók als ikki prentað í Føroyum í dag, men verður send av landinum at verða prentað. Seinni aftur gjørdist Esmar prentari á 14. September í 50-unum. Her kom hann í fyrstu røð at fylgja føroyskum politikki, serliga tjóðveldispolitikki. Tað vóru ringar tíðir, so tað hevur mangan verið buldrasligt. Esmar hevði eisini sínar mein-

ingar á hesum økinum og umboðaði Tjóðveldisflokk-in í skúlaráðnum í Havn í fleiri skeið.

Millum aðrar prentsmiðjur, har Esmar hevur arbeitt er tann hjá Marius Ziska.

Gjørdist trúboðari Men Esmar hevði onnur mál enn at halda á við at prenta, hóast hann eisini var við til at stovna Føroya Prentarafelag og gjørdist tann fyrsti formaðurin. Hann gjørdist trúboðari hjá Kirkjuliga Missiónsfelagnum. Hóast hetta felag ikki er av teimum størstu, so er tað merkisvert, hvat tað hevur fingið av skafti. Eitt av virkisøkjunum er

trúboðan í Etiopia, har Elsa, systir Esmar, hevur havt tann stóra leiklutin.

Her eigur at verða nevt virkseimið innan sjómansmissión. Ein av leiðarunum í Kirkjuliga Missiónsfelagnum var Hans Jacob Ellingsgaard, sum var sjómanstrúboðari stóran part av lívinum heilt frá Aberdeen og til útróðrarmenn í Grønlandi. Hetta hevur eisini verið umrøtt her í blaðnum.

Í hesum virkseimi átti Esmar eisini sín part sum trúboðari í Vestmannaoyggjunum tey árin, føroyskir fiskimenn í stórum tali fóru til Íslands. Tey høvdu eina sjómansstovu í Oyggjunum og vóru har níggju vertíðir. Esmar var eisini eitt skeið í Grønlandi. Tann, sum hevur við sjó- og fiskimenn at gera, veit, hvussu stóran týðning slíkt arbeiði hevur. Kirkjuliga Missiónsfelagið hevur eisini sjómansmissión her á landi, og tey hava júst framleitt eina fløgu við andaktum at lata hvørjum sjómanni.

Esmar hevur ferðaðist nógv kring um landið at halda møti. Tí var hann kendur av mongum, og alla staðni hevur hann og tey fingið besta skoðsmál.

Tað, sum annars hevur eyðkent ættirnar, sum Esmar er av, teimum í Tjornustovu og Súnastovu, er ein heilt serlig ættarkensla. Hetta hevur eisini skapað eitt serligt samhald fyrst og fremst millum systkini og síðan t.d. við systkinabørn og trýmenningar

Vit komu tí øll at kenna okkum sum nærmasta ætt, og hava vit øll havt nógv samskipti gjøgnum tíðirnar. Esmar var skilamaður,

sum visti nógv og sum var lættur at tosa við. Hesi evni vóru eisini góð at hava í teirri vitjunartæstastu, sum Esmar hevði t.d. á sjúkrahúsum og í varðhaldinum. Í einum føðingardegi greiddi Kjartan Mørkøre frá, at hann var komin at prátta við ein mann, sum gav Esmar eitt so gott ummæli, sum hugsast kann. Kjartan spurdi: “Men hvussu kennir tú Esmar?” Ja, tá mátti hann út við tí. Tað var frá gegli-num!

Esmar hevði eisini gávur at skriva og at yrkja. Hansara fyrsta yrkingarsavn var “Fíólin”. Tá skuldi Christian Matras taka til hansara evni at yrkja, og at hann átti at gera meiri av tí.

Esmar giftist í 1952 við Maud, sum er ættað úr Kollafirði. Hon hevur verið honum ein dyggur stuðul alt lívið, og ikki minst tey seinastu strævnun árin. Maud er eisini eitt skilafólk, sum tað altíð er hugaligt og stuttligt at hitta.

Tey bæði eiga børnini Sámali Andrias, Eliesar, Ruth, Sína, Thordis, Erling og Erling Marna (føddur í 1961, livdi bert nakrar fáar dagar). Barnabørnini eru trý í tali.

Vit eru mong, sum koma at sakna Esmar, men sum eisini unna honum tann frið, sum hann hevur fingið.

ó.



Sveisi- og trygdarútgerð til skip



P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo



Esmar saman við foreldrum og systkjum: Sitandi fremst: Elsa, Eliesar, Sunneva og Emma. Aftanfyri: Maria, Anna, Suni, Magnus, Olea, Per, Jonhild, Petra, Absalon, Esmar og Óluva.

Íslendingar ræðast eisini stóru uppkeypini:

Fyrirþøkan Thorbjørn er ikki til sølu!

Heimurin er sera lítil. Hetta ásanna tey flestu ferð eftir ferð. Nú um dagarnar, tá Óli Jacobsen og Menakhem Ben Yami vóru í býnum í Havn, verða teir steðgaðir av einum, teir hitta. Tá vísti tað seg, at hetta var íslendingurin Gunnar Tómasson, sum er stjóri á eini av teimum stóru fiskivinnufyrirøkunum í Íslandi, Thorbjørn Fiskanes í Grindavík, sum nógvir føroyingar kenna.

Allir triggir høvdu hitt hvønn annan á eini fiskivinnuráðstevnu í USA í 2000, og nú hittast teir tilvildarlaga á havnargøtum 6 ár seinni! Gunnar var komin úr Bergen við Norrönu og var á veg til Íslands. Hann var farin í land hesa lötuna, Norröna steðgaði, og her hitti hann kend fólk! Hóast tíðin var stutt, fekt tó høvi til eina stutta vitjan á FF, har prátað varð um aktuella stöðuna hjá fiskivinnuni í londunum báðum.

Annars hevur FF-blaðið í 2002 vitjað fyrirkuna hjá Gunnari og høvdu eisini frásøgn í blaðnum.



Gunnar Tómasson úr Íslandi og Menakhem Ben Yami úr Ísrael vóru saman á einum fundi um heilsu og trygd hjá fiskimonnum í USA í 2000. Hendan dagin hittust teir vilvildarlaga í miðbýnum í Havn.

Bygda- og familjufyrirþøka Fyrirþøkan Thorbjørn varð stovnað í 1953 av pápa Gunnar, Tómas Thorvaldsson, saman við trimum øðrum sjómonnum. Men í 1975 gjørdust Tómas og hansara børn einaeigarar av fyrirkuni. Í juli 1999 varð fyrirþøkan lögð saman við fyrirkuna Fiskanes í Grindavík og "Valdimar" í Vogar norðantil á Reykjanesi, har ein partur av virkseminum eisini er. Pápin, Tómas Thorvaldsson, er 87 ára gamal, og hann er framvegis við í fyrirkuni, tó nú mest sum eygleiðari. Tað eru børnini hjá Tómasi, sum eru størstu partaeigarar í samanlögdu fyrirkuni. Beiggi Gunnars, Eirik, er forstjóri, og er Gunnar sjálvur næstur honum.

Fyrirþøkan er í dag triðstørsta í Íslandi eftir Samherja og UA á Akureyri.

Farin burturúr Virðisbræva-marknaðinum í Føroyum verður virðisbræva-marknaðurin furdur fram sum tann stóra bjargingin fyri land og vinnu.

Men hetta prátið gevur Gunnar ikki nógv fyrir. Teir hava verið inni á Virðisbræva-marknaðinum í Íslandi, og teir hava tikið

tað stóra stigið at taka seg burtur úr aftur.

Orsøkin er tann, at á Virðisbræva-marknaðinum vita teir ikki, um teir eru keyptir ella seldir. Partabrøvini í fyrirkuni kunnu

at standa ímóti.

Hetta heldur Gunnar vera eins stóran vanda, sum nógv meta tað at vera í Føroyum.

Teir hava tí tikið seg burtur úr Virðisbræva-



Eitt av skipunum hjá Torbjørnfyrirkuni er frystitrolarin Hrafn GK 111. Hann er 59 metur til longdar, 1067 bruttots og maskinan er 2000 hk.

keypast av hvørjum sum helst. Tískil kunnu tað gerast heilt fremmand fólk, sum vilja gera sína ávirkan galdandi.

Annars er sama støða í Íslandi, sum vit kenna hana í Føroyum, at íslendski stórkapitalurin etur seg inn allastaðni við sínum tilboðum um risaupphæddir, sum ringt er

marknaðin við at keypa aftur tey partabrøv, sum hava verið seld har. Hetta hevur kostað teimum pening, sum teir hava lænt. Men hetta var so prísurin, teir vildu gjalda fyrir at vera sínir egnu. Og tað eru teir nú.

Hetta hava teir ikki iðrætt seg um.

Hava skip og virki Fyrirþøkan er ein "typisk" fyrirþøka, ið umfatar bæði skip sum fiskavirking á landi.

Teir hava 8 skip, frystitrolarar og línuskip. Teir kundu havt fleiri við at keypa sær kvotur.

Men kvoturnar eru vorðnar so dýrar, at tað als ikki loysir seg at keypa. So heldur minka um flotan, so tey skip, sum eftir eru, kunnu nýtast fult út.

Eitt av skipunum er Gnúpur, sum hevur veitt kongafisk í Irmingarhavinum. Teir gjørdur ein rimmartúr fyrr í summar, tá teir fingi uppí eftir tveimum vikum. Teir fingi 567 t av góðum kongafiski, har virðið var um 7 mill. kr.

Teir hava eisini flakatrolaran Hrafn, sum eisini hevur gjørt tað stak gott.

Virkingin á landi Síðan er tað virkingin á landi. Fyrirþøkan tekur ímóti 10.000 t av ráfiski árliga. Av hesum eru 7.000 t toskur. Høvuðsframleiðslan er saltfiskur og -fløk, og er fyrirþøkan ein av størstu framleiðarum av saltfiski í Íslandi. Men rættliga fitt verður

útflutt sum fesk fløk til USA. Hóast tað er dýrt við flogfrakt, so er hetta ein sera lønandi framleiðsla. Selt verður soleiðis, at keyparin rindar fraktina. Upsin teir fáa, fer antin til Portugals sum saltfiskur, ella verður hann útfluttur til Canada, har hann verður virkaður til klippfisk, sum verður útfluttur til Latínamerika.

Torbjørn hevur eisini trolverkstað og mekanisk-an verkstað.

Grindavík Grindavík er sum ein av størstu føroysku byggunum við uml. 2.500 íbúgvum. Hon er størsta bygdin á Suðurlandinum. Eins og í Føroyum var Grindavík í miðöldini herjað av sjórænarum, sum burturfluttu hóp av fólki.

Bygdin hevur í dag allar teir hentleikar, sum hoyra til eina slíka bygd. Men at Reykjavík bert er hálvan tíma burturi merkist eisini. Á veg aftur til Reykjavíkar koyrði eg við eini konu og pápa hennara. Tey fóru til handils í Reykjavík. Tað var nevniliga nógv bíligari at keypa í Bónus í Reykjavík enn

í handlunum heima í Grindavík.

Eitt tað mest kenda ferðamannamálið í Íslandi - Bláa Lón - liggur her á leið.

Stóran týdning fyri samfelagið Tað er greitt, at ein fyrirþøka sum hendan hevur ómetaligan týdning fyri samfelagið. Tað eru 290 sonevnd ársverk í fyrirkuni, og talið av fólki til arbeiðis var í 2005 350.

Av hesum eru 195 ársverk umborð á skipunum, á flakavirkinum 50, á skrivstovuni 8 og í tænaastudeildini 32.

Vit vóna seinni at kunna greiða meira frá virkseminum hjá teimum. Tað kann nevast, at teir eisini hava havt nógvar føroyingar í starvi, og hava hesir eisini verið væl lýddir í fyrirkuni.

Tey, sum vilja vita meira um Torbjørn fyrirkuna, kunnu fara inn á heimasíðuna:

www.thorfish.is

Ken Knox á sjómannadegnum:

Bretskur fiskiskapur undir Føroyum

Í seinasta blað høvdu vit fyrsta part av frásøgnini um enska trolaraskiparan Ken Knox við forvitnisligum myndum frá enska trolarafiskiskapinum undir Grønlandi í 50-unum, tá teir høvdu føroyingar við sum flekjarar.

Hesa ferð fara vit at lýsa nakað av tí tilfari, sum Ken hefur um fiskiskap undir Føroyum, og sum hann annars fer at greiða nærri frá tann 20. august í samband við sjómannadagin. Í hesum sambandi vísa vit eisini til eina forvitnisliga grein hjá Sofusi Poulsen um hetta evni.

Bretar hava veitt meira enn 2,5 milliónir tons av botnfiski undir Føroyum

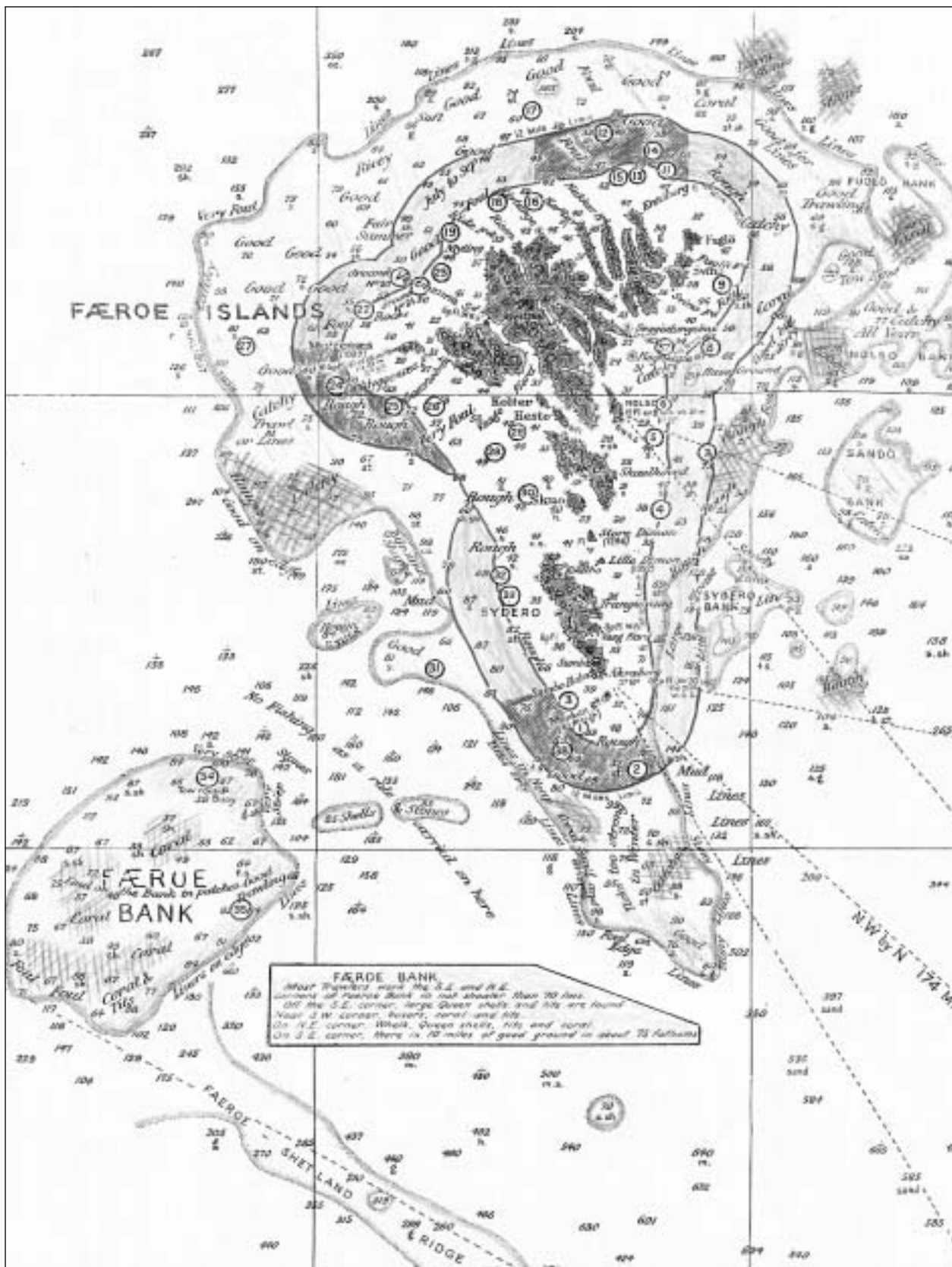
Tað finnast ótrúliga góð hagtøl fyri bretskan fiskiskap undir Føroyum 100 ár aftur í tíðina. Taka vit toskaveiðuna, so hava bretar veitt eins nógv undir Føroyum sum føroyingar sjálvir frá 1903 til 2003. Longu í 1906 veiddu bretar 15.000 tons av toski undir Føroyum, og har vóru tað eingilsmenn, sum veiddu størra partin. Fram til 1. veraldarbardaga vaksa tølini alsamt til tey koma uppá 22.000 t í 1913.

Burtursæð frá bardagaárunum var árliga veiðan

á hesum støði - onkuntíð meira og onkuntíð minni. Samlaða toskaveiðan hjá Onglandi og Wales hevur hesi 100 árini verið 750.000 t og hjá Skotlandi 520.000 t. Um onkur heldur, at skotar hava fiskað størra partin av bretsku veiðini, so er hetta skeivt. Tað er mótsett.

Taka vit hýsuveiðina, so veiddu bretar í 1906 11.000 t, av hesum veiddu skotar bert 1.000 t. Hetta var eisini støðið heilt fram til okkara tíð. Tað er ikki fyrr enn í 1953, at føroyingar fiska meira enn eitt eiti av hýsu. Tá var føroyska hýsuveiðan 3.000 t. Samanlagt hava Ongland og Wales veitt 350.000 t av hýsu undir Føroyum fram til 2003, meðan Skotland veiddi 320.000 t, sum er meira enn helvtin av samlaðu hýsuveiðuni.

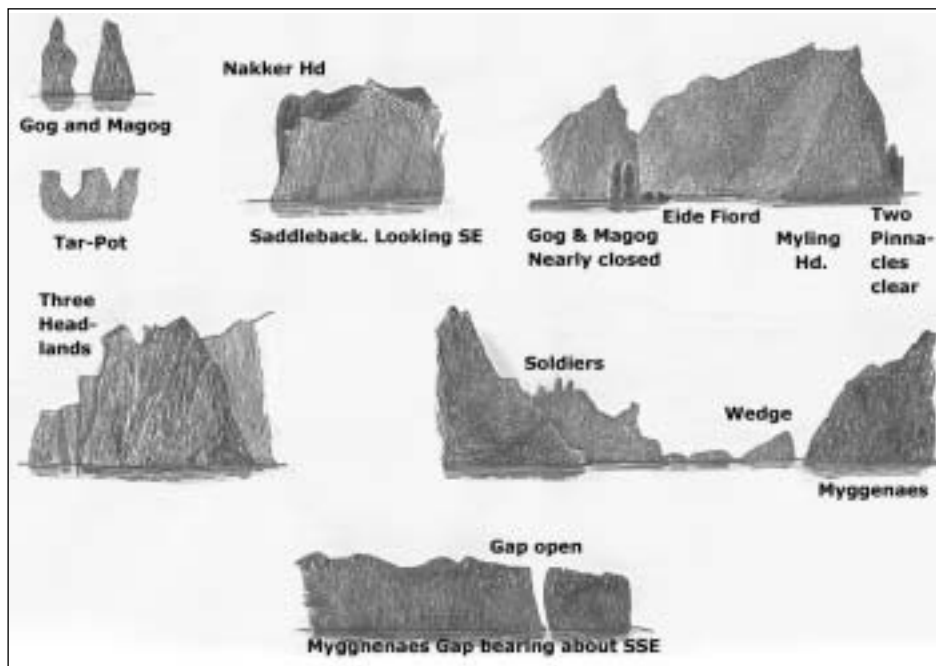
Taka vit upsan, veiddu bretar longu í 1906 góð 1.000 t, og her eru tað aftur eingilsmenn, sum veiða bróðurpartin. Í 1914 er veiðan komin upp á 7.000 t. Talið liggur meira og minni á hesum støði, tá samla veiðan í 1973 kemur upp á um 18.000 t, og nú eru tað skotar, sum veiða bróðurpartin. Samlað hava bretar veitt 400.000 t av upsa hesi



Munken Rock Ground
Sando Grounds
Nolso Grounds
Skate Head
Big Dimon & Little Dimon
Bordo Ground
Svino Ground

Fuglo Ground
Annie's Hill/Enniiberg Ground
The Tar-Pot
Harald Sound Ground
Codling Head or Fiord Ground
Myling Head Ground
Vestmanna Ground

The 'Soldiers'
The 'Saddle Back'
Myggenaes Ground
Big Kolter Ground
Little Kolter Ground
Skuo Ground
Faroe Bank



árini. Av hesum hava eingilsmenn veitt 2/3. Hetta er um fjórðingin av samlaðu upsaveiðuni.

Øll veiða minskar í samband við útflytan av fiskimørkunum, men bretar hava tilsamans í 100 ár veitt 2.340.000 tons av toski, hýsu og upsa undir Føroyum. Afturat hesum 50.000 t av tungu, 10.000 t av reyðsprøku, 70.000 t av kalva, longa 55.000 t og brosma 40.000 t. Hetta fær botnfiskaveiðuna upp á 2,6 mill. tons. Uppsjóvarveiðan seinastu árini

við sínámillum veiðurættindum er so ein heilt onnur søga.

Ein rættiligur partur av okkara og teirra fiskiveiðusøgu Tað er greitt, at hetta er ein stórir partur av fiskiveiðusøguni hjá báðum londum. Tað hava verið 100-tals trolarar og túsundvís av fiskimonnum við í hesi veiðu. Teir hava verið raskir at skriva upp, hvussu tað var roynandi á teimum ymsku økjum, og hetta sæst eisini aftur á teirra sjókortum.

Við í framløguni hjá Ken Knox er eisini eitt

sjókort frá 1960 við nøkrum av teimum leiðum, har bretar hava veitt gjøgnum tíðirnar, og her eru so Føroyar eisini við. Hetta kort er sjáldsama væl útgreinað, grundað á upplýsingar frá fiskimonnum úr teimum ymsku bretska fiskivinnuhavnunum. Á sjálvum kortinum sæst, hvussu væl alt er uppmærkt. Her er á teimum ymsku økjum tilskilað, hvussu botnurin er. Í støðum er hann "good", aðra staðni er hann "foul", óreinur, "coral" eru í støðum. Øki eru "good for lines", aðra staðni er botnurin "rough", ringur. Summi øki eru

Before Radar

uppmerkt til línu. So er tað sunnan fyri Munkin, at tað er ov nógvur streymur at royna á vetri, o.s.fr.

Afturat hesum hevur eisini verið gjørd ein bók við nærri útgreiningum. Vit síggja ikki, nær hon er útgivin, men hon kostaði 5 shillingar at keypa, so hon er eisini heilt gomul. Hon kallast “The fishing

grounds and landmarks”. Hon umfatar allar bretskar fiskileiðir frá Føroyum og suður til Biskaya. Bókin er 100 síður, og parturin um Føroyar telur 16 síður.

Her er lutvíst ein frágreiðing um teir ymsu fiskigrunnarnar undir Føroyum, soleiðis sum teir eru uppteknaðir á endurgivna sjókortinum. Afturat

hesum eru uppteknað nógv ýti, og vóru hesi ein góð hjálp, áðrenn navigatiónstøknin gjørdist so framkomin, sum hon er í dag.

Her verður fyrst víst til tekningina av Mykinesi og Hólminum, og greitt verður frá, hvussu júst peilað skal verða eftir, at “gapið” millum Mykinesi

og Hólmin skal vera opið. Síðan verður greitt frá, at ein góð leið er við Mykinesi í SW, snarandi til S til ENE, har botnurin ikki er so óreinur. Men besta leiðin er við 9 miles í Mykinesi í ein norðan og á 64 favna dýpi. Tað eru eisini leiðir við høgga partinum av Mykinesi liggjandi í ein NE og við 8 míla

frástøðu. Men her kann vera trupult at arbeiða fyri streymi, so boya eigur at verða sett niður.

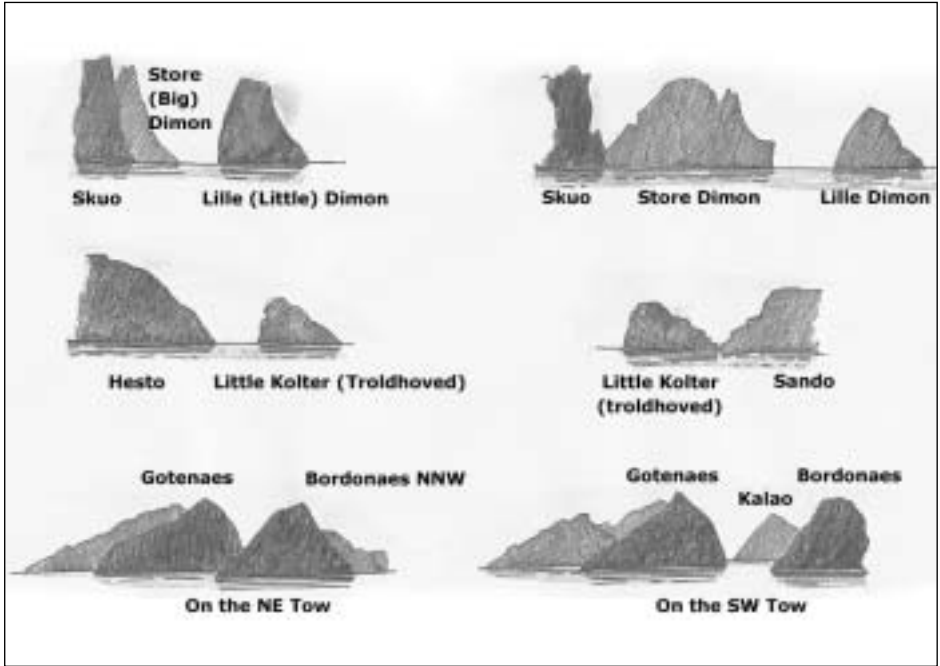
Tað ber eisini til at fiska so langt burtur sum 20 miles frástøðu á 80 favna dýpi við Mykinesi í ein ESE.

Nakað líknandi verður greitt frá øðrum fiskimiðum, og er hetta áhuga-

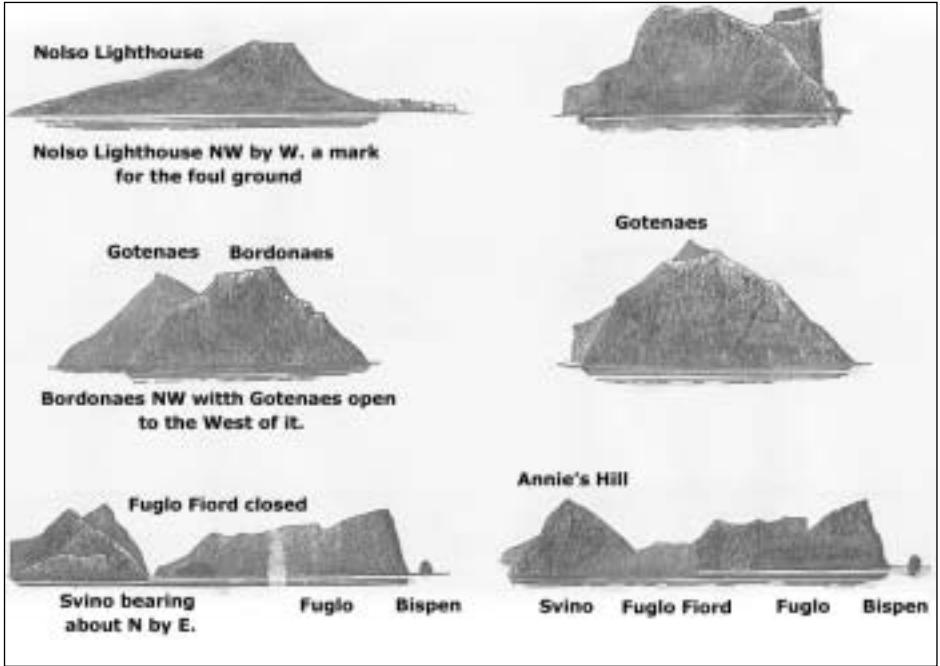
verdur lesnaður. Vit hava tikið kopi av hesum tilfari, sum kann fáast frá okkum.

Vit endurgeva sjókortið og umrøddu ýtini. Meira fæstuttan iva at vita á sjómannadegnum.

Vit halda hetta tilfar vera sera áhugavert, oguttan iva verður meira at frætta.



Before Terrestrial Navigation



Before Satellite Navigation

Sofus Poulsen:

Bretsk fiskiveiða undir Føroyum

Í samband við okkara umrøðu av tilfarinum, sum vit hava fingið frá enska trolaraskiparanum Ken Knox, sum eisini er um bretska trolara-

veiðu undir Føroyum, hava vit fingið hesa frásøgnina frá Sofusi Poulsen í Aberdeen, og gevur hetta eitt gott íkast til hesa søgu.

Tað mundi vera Aberdeen-trolaraskiparar, sum kendu botnin við Føroyar betri enn nakar annar og sjálvandi betri enn okkara egnu trolaraskiparar, sum jú ikki fiskaðu undir Føroyum. Eg plagdi at siga, at áðrenn fiskimarkið varð flutt út, fiskaðu vit bert um 7% av fiskinum, sum veiddur var undir Føroyum og bretskir, mest Aberdeen-trolarar og línubátar, mundu veiða um 70%. Restin varð fiskað av fronskum, hálendskum, belgiskum, týskum, norskum o.ø. trolarum. Í Aberdeen vóru um 230 trolarar og línubátar, tá ið eg kom niður fyri 60 árum síðani. Ein triðingur av hesum fiskaðu undir Føroyum alt árið, ein triðingur fiskaði alt árið í Norðsjónum, og ein triðingur fiskaði undir Føroyum um summarið og í Norðsjónum um veturin. Vanliga var manningin 11-13 mans, og teir ísaðu

fiskin og skildu hann í 3-5 støddir. Tessvegna fingur teir betri prís enn okkara línubátar. Við teimum var manningin 25, sum ikki høvdu stundir at skilja í fleiri støddir. Teir veiddu nevniliga munandi meira. Okkara bátar høvdu vanliga frá 900 til 2000 kassar, meðan Aberdeenbátarnir høvdu 600-1200. Hesir høvdu vanliga um 30-50 kassar av flatfiski undan Føroyum um veturin og um 70-150 á sumri fyri túrin. Eg havi oftani spurt, hvar hesin flatfiskur er blivin av. Okkara trolarar veiða hann so ikki. Aberdeenskipari legði okkum lag á í undanfarna blað var nevnt, at vit noyddust at biðja skipara úr Aberdeen at koma at leiðbeina okkum, tá vit byrjaðu at trolara undir Føroyum fyrst í 70-unum. Tað var eg, sum fekk skipper

Charlie Buchan, sum var væl kendur í Føroyum, at koma higar. Seinasti trolarin, sum hann var skipari á var “Scottish Princess”, sum eg saman við eldru synum mínum, 8 og 11 ára gamlir, kom til Føroyar at ferðast við í 1966. Hann var farin av honum, tá ið hann í 1977 fór á landuttanfyri Tvøroyri nøkur ár seinni og sakk har. Hákun Djurhuus var lögmaður tá í 1966. Hann var gamal skúlalærari hjá mær, og ein annar lærari hjá mær var løgtingsformaðurin undir sjálvstýrisslandsstýrinum, Sámál Petersen. Vit vitjaðu teir báðar. Minnist at eg segði við Sámál Petersen, sum dúgliga ringdi klókkuna í tinginum, fyri at fáa løgtingsmenninar at “akta”, at umstøðurnar, eg mintist, vóru eins og tá ið eg gekk í skúla hjá honum, men “næmingarnir” nú vóru heldur eldri. Charlie Buchan fór til

Føroyar umvegis Keypmannahavn og hevði fyrilestrar um fiskiskap við Føroyar, og eg fekk hann at selja okkum dagbøkur, sum hann hevði noterað í um botnin o.a., har teir plagdu at fiska. Hetta kom væl við, tí sum okkara trolaraskiparar sjálvandi vita í dag, so eru øki við Føroyar, sum fara illa við troli. Trolararnir, sum fiskaðu við Føroyar áðrenn fiskimarkið bleiv flutt út, royndu líka inn til 3 fjórðingar úr landi og móguliga nærri viðhvørt, so teir vóru sera heima kendir á hesum leiðum. Eg minnist frá tíðini undan seinna heimsbardaga, at ein kundi síggja ljósini frá trolarunum út fyri Gøtuvík um vetrarnar, tá ið myrkt var, og sá tað út sum um ein býur var har. Umframt Aberdeen-trolarar fiskaðu eisini trolarar frá Granton og Leith við Føroyar, og teir ensku trolararnir, sum eisini veiddu

her, komu sum nevnt úr Hull, Grimsby og Tyne-Newcastle. Smakkaði loddid Eg minnist eitt dømi, har mær varð sagt um kunnleikan, sum summir trolaraskiparar her høvdu um fiskileiðir við Føroyar. Ein heldur gamal og trivaligur skipari bað teir lodda við feitti undir loddinum. Tá ið teir høvdu gjørt hetta, bóru teir loddid niður til skiparan, sum so smakkaði á tað, sum var komið uppá loddid. Hann bað teir so kasta tá ið smakkurin var hin rætti. Føroyingar hava siglt við bretskum trolarum í hvussu er síðan fyrst í undanfarnu öld. Ein persónur, sum kemur okkum til hugs, er Marius Eidesgaard av Eiði, sum hitti sína konu av Tvøroyri í Aberdeen. Í nýggjari tíð er John, beigg, eitt dømi. Hann var við kenda skiparanum Alex Elder, tá ið

hann førði allar teir nýggju trolararnar í Aberdeen, sum høvdu “Aberdeen”-navnið frammanfyri, t.d. “Aberdeen Progress” teir fyrst túrarnar, so fingur aðrir teir at føra. John var eisini annar stýrimaður við Aberdeen-trolaranum “Goodmar”, sum var fyrrverandi korvett og sum líktist okkara trolara “Rádni”. Teir vóru eisini á saltfiskaveiðu við føroyskum flekjarum. Okkara trolarar landaðu eisini saltfisk í Bretlandi tey árinu uml. 1949-51, men tað er ein onnur søga. Viðvíkjandi fiskiskapi hjá Hull-trolarum undir Grønlandi, so var ein føroyingur, sum búsettist í Hull, og sum gjørdist skipari á Hull-trolarum, sum royndu undir Grønlandi. Hetta var tó vist mest til ísfisk, og tað er Andrass Jensen, sonur Óla Jákup Jensen, skipara, sála. Bróður Andrass er Hákun Jensen, skipari, Tórshavn.

Skattakærunevndin:

Er tað borgarin ella myndugleikin, sum hevur próvbyrðina í skattamálum?

Í einum rættarsamfelag kemur ivi borgaranum til góðar. Í Føroyum er tað beint mótsett. Tað snýr hendan dokumenteraða søgan seg um.

Í seinasta blað høvdu vit eina frágreiðing við viðmerkingum til ta avgerð, sum er tikin av skatta- og avgjaldskærunevndini í okkara skattamáli. Hetta mál snúði seg um tann einfalda setningin í skattalógini, at “virði av vistarhaldi” hjá fiskimonnum ikki skal skattast.

Avgerðin í hesum málinum reisir fleiri avgerandi spurningar. Ein teirra er, hvør ið hevur próvbyrðina í einum slíkum máli, tá myndugleikin broytir umsitingina av eini lóg til skaða fyri borgaran. Er tað myndugleikin, sum skal prógva, at hann hevur rætt, ella er tað uppgávan hjá borgaranum at prógva, at myndugleikin hevur órætt.

Eftir okkara meting er tað heilt upplagt, at ábyrgdin liggur hjá myndugleikunum. Fyrst og fremst við atliti at rættartrygdini hjá borgaranum, men eisini tí at myndugleikin er tann sterki móti te veika. Hetta má samvarandi seta størri krøv til tann sterka at prógva sítt páhald.

Í hesum máli hevur skattakærunevndin gjørt eina niðurstøðu, sum merkir, at túsundavís av fiskimonnum við hundradvís av skipum gjøgnum meira enn 30 ikki hava goldið tann skatt, sum teir eiga.

Hetta reisir tann avgerandi spurningin, um tað skal kunna bera til at taka eina avgerð í einum so grundleggjandi spurningi, har málið ikki er fult upplýst. At so er, verður eisini váttað av kærunevndina. Í hesum spurningi fylgir, um tað skal kunna vera til fyrimuns fyri myndugleikan, at hann gruggar málið til skaða fyri borgaran. Hetta ger hann við at geva nevndini skeivar og villleiðandi upplýsingar. Samstundis letur hann vera við at gera ta kanning, sum hann verður biðin um at geva nevndini, og tað við undanførslum, sum ikki hald er í. Hetta hendir samstundis, sum tað kann staðfestast, at myndugleikin liggur inni við vitan, sum kundi

gagnað støðuni hjá borgaranum, og sum tí ikki kemur fram.

Hetta hendir samstundis, sum øll undirbygd sjónarmið frá borgaranum verða tileinkisgjörd av kærunevndini.

Vit hava, grundað á nýggjar upplýsingar, sum vit hava útvegað um mannagongdina hjá Toll og Skatt í málinum, biðið skattakærunevndina taka málið upp aftur, og vit hava fingið at vita, at hetta fer nevndin at taka stöðu til, tá hon hittist aftur í august.

Men hetta gevur okkum høvi til at kanna málið enn nærri og at útgreina tað enn betri. Vit skulu í hvussu er gera tað til lítar, sum Toll og Skatt ikki hevur gjørt.

Gongur aftur til skattalógina frá 1939

Hetta mál gongur heilt aftur til 1939. Tá verður gjörd ein skattalóg, sum er grundarlagið fyri verandi skattaskipan, hóast nógvar broytingar eru gjørðar síðan tá.

Í lógini verður sagt, at **“Ved Skatteindtægt forstaas den ansatte Skattepligtige Indkomst”**. Hetta er sama grundarlag sum framvegis verður skattað eftir.

Í samband við skattalógina varð gjørt eitt **“Instruktionshæfte fra Lagtingets Skatteudvalg”**, har tað vóru nærri leiðbeiningar um skattingina.

Her er eisini ein partur, sum kallast **“Om ligning af Fiskeres og Sømænds Indtægter.”**

Her verður fastlagt, at **“værdien af Opholdet ombord”** hjá fiskimonnum skal skattast. Fiskimenn skulu kortini ikki seta nakra upphædd á sjálvuppgávuna. Teir skulu bert seta tíðina, teir hava verið burtur, og síðan skal skattamyndugleikin áseta eina upphædd pr. mánaða, so allir verða skattaðir **“efter ensartede regler”**.

Síðan verður í **Fastsættelse af Skønsposter** útgreinað, at: **“Værdi af Kost for ...Fiskere...sættes til**

kr. 40 pr. Maaned.” Aftur seinni hevur talið vist verið størri, men hetta hevur ongan týðning í hesum sambandi.

Hetta var so upphæddin, sum varð sett á sjálvuppgávuna sum ein inntøka. Var viðkomandi 1 mánaða til skips, merkti hetta kr. 40 sum inntøka á sjálvuppgávuni, og var hann 6 mánaðir var tað kr. 240.

At tað her verður tosað um **“værdi”** er væl upprunin til orðingina av § 29,11 í skattalógini frá 1963, um at **“virði av vistarhaldi”** ikki verður skattað. Hetta tykist at vera ein beinleiðis tilvísing til hesa reglu. Út frá hesum kann staðfestast, at endamálið við hesi lógarbroyting hevur konkret verið at avtaka júst hesa reglu, sum var galdandi fyri allar fiskimenn. Tað skuldi verið óneyðugt at siga, at tað kann ikki hava verið politiska ætlanin at fara frá eini skipan við **“ensartede regler”** til eina skipan, har fiskimenn skuldu viðgerast ymist.

Í hesi vegleiðing verður eisini sagt um líkning av fiskimonnum, at tað, sum skal skattast, er **“udbetalt lønning”**. Tað kundi eins væl bert staðið **“lønning”**. Men nevnda orðing kann væl skiljast, sum tað ið verður goldið fiskimanninum sambært sáttmálan.

Í 1939 var kostur hjá øllum fiskimonnum **“fríur”**. Fyrst undir krígunum kemur kostur inn sum felagsútreiðsla í sáttmálanum, og tá er tað sjálvsagt framvegis **“udbetalt lønning”**, sum skal skattast.

Í 1953 fáa fiskimenn á snøris- og línuveiðu ein sáttmála, har **“fiskimenn halda seg sjálvar við kosti”**.

Her var talan um eina munandi sáttmálabroyting frá tí nettosáttmála, sum var, og har allar útreiðslur sum t.d. olja og salt skuldu fara av óbýttum. Sum við øllum sáttmálagjörðum var hesin sáttmáli eisini eitt **“puslispæl”**, sett saman við býttisprosentum og frádráttum, so hetta broytti ikki á nakran hátt stöðuna viðvíkjandi skatting. Sáttmál-

in kundi eisini sagt, at provianturin er fríur, men sum kunnugt er einki í verðini **“frítt”**. Tí vildi fríur proviantur merkt færri prosentir til manningina ella onkran annan frádrátt, og úrslitið vildi verið tað sama í útgoldnari inntøku. Tað kom als ikki monnum til hugs, at tann sáttmálaformur, sum verður valdur, skuldi merkja mun í skattingini hjá avvarðandi fiskimonnum.

Greið definition av manningarpatti í hesum sáttmálanum verður provianturin umsitin sum við øllum øðrum sáttmálum. Kokkurin provianterar, reiðarin rindar, og tá avrokning kemur, er provianturin trektur frá. Og framvegis er tað tann **“udbetalte Lønning”** eftir frádrátt av øllum sáttmálaásettum frádráttum í avrokningini, sum verður skattað, samstundis sum fiskimenn inntil lógina í 1963 verða skattaðir av **“Værdi af Kost”**.

Hetta merkir samstundis, at tað ongantíð hevur verið nakar ivi um definitionina av eini avrokning. Hetta er nevniliga tað, sum er úrslit av ásetingum í sáttmálanum. Sum vit vistu á í seinasta blað og prógva í blaðnum í dag, er henda definition eisini fult góðkend av almennu skipanini gjøgnum umsitingina av Lønningargrunninum, har minstalønin hjá fiskimonnum var grundað á hesa somu meginreglu.

Henda skipan, sum hevur sín uppruna í 1939, at fiskimenn fyrst verða skattaðir av virðinum av vistarhaldi, og hetta síðan verður avtikið, hevur virkað uttan nakran trupulleika heilt fram til uml. 1995. Tá kemur okkurt **“klókt”** høvd í Toll og Skatt fram til, at ein sáttmálaásettur frádráttur av provianti hjá fiskimonnum við ávísu sáttmála fyri tað fyrsta ikki skal roknað sum ein frádráttur í avrokningini, og fyri tað annað skal hesin postur ikki umfastast av regluni í skattalógini um at **“virði**

av vistarhald” ikki skal skattast.

Um vit nú høvdu hugsað okkum til, at hendan fatan hjá Toll og Skatt hevði verið sett í verk afturvirkandi, hevði stöðan verið hendan:

Sjónarmiðið hjá Toll og Skatt og Kærunevndini er ørvitistos. Tá høvdu fiskimenn inntil 1963 goldið skatt tvær ferðir av proviantinum. Fyrst við at skula geva upp virðið av vistarhaldi, sum longu greitt frá. Síðan

Grundleggjandi rættarreglur, sum eru settar til viks av Fíggjarmálaráðnum

Undersøgelsesprincippet

Den offentlige forvaltning er underlagt det såkaldte undersøgelsesprincip. Det bygger på, at man fra myndighedens side er ansvarlig for at få de nødvendige oplysninger fremskaffet, for at der kan træffes en så rigtig afgørelse som overhovedet mulig...

Tað er próvfast, at umrødda sak upprunaliga er avgjörd, uttan at avvarðandi myndugleikar á nakran hátt hava kannað málið. Teir hava ikki so frægt sum spurt seg fyri hjá Føroya Fiskimannafelag, sum má metast at hava førleika til at lýsa hetta mál.

Tá felagið so eftirfylgjandi hevur roynt at gera myndugleikarnar varar við veruligu viðurskiptini, hava allar kreftir verið settar í gongd fyri at gera hesar upplýsingar til einkis.

Retssædvane

Retssædvaner finder også anvendelse indenfor forvaltningsretten. Retssædvaner kan beskrives som en handlemåde, der er fulgt almindeligt, stadigt og længe efter den overbevisning, at den er retlig bindende. Man er fra forvaltningens side forpligtet til at følge gyldige retssædvaner.

Í hesi frásøgn verður greitt frá, hvussu skattamyndugleikarnir uttan um lögtingið broyta innihaldið í eini lóg, sum hevur verið galdandi í nærum 40 ár, og sum er grundað á beinleiðis praksis í nærum hálva øld.

Administrativ praksis

Administrativ praksis kan beskrives, som den praksis en forvaltning har fulgt tidligere i lignende sager. Dens bindende virkning for forvaltningen varierer fra område til område. Men udgangspunktet er, at en forvaltning er bundet af administrativ praksis.

Vit hava sæð í hesum máli, hvussu umsitingarlig siðvenja hevur verið sett til viks. Hetta hevur verið gjørt við at skapa íva um, hvør siðvenjan veruliga er. Og hesin ivi hevur verið nýttur til skaða fyri borgaran, beint mótsett av grundregluni í einum rættarsamfelag. Hetta verður gjørt, hóast vit hava prógvað, at her er talan um greiða siðvenju í tíggjútals ár.

Skattakærunevndin hevur fullkomiliga sæð burtur frá teimum, fyri rættartrygdini hjá borgarum avgerandi, grundreglum um **“undersøgelsesprinsip”**, **“retssædvane”** og **“administrativ praksis”**. Hesar grundreglur eru als ikki nevndar í niðurstøðuni hjá kærunevndin, hóast vit lögdu stóran dent á hetta í okkara framløgu. Men vit hava í hesi grein gjørt ein part av tí, sum tað annars áliggur myndugleikunum, í hesum førinum Toll og Skatt, at gera.

LÖNJAVNINGARSTOVAN				ÁVROKNING			
JOURNAL NR.	1996- 1992	AÐN	482.620,00 KR.	PROVIANTUR	265.518,00 KR.	MANNINGAFARTUR:	18.933,48 KR.
SKIP	KG- 183 BORDOYARNES	IT-TRYGGING	48.276,00 KR.		0,00 KR.	MANNINGAFARTUR:	18.933,48 KR.
SKIPABÓLKUR	60 SALTÞISKALÍNUSKIP		0,00 KR.				
ÁVROKNING NR.	1	LANDING/ÞAKNING	290.307,54 KR.		265.518,00 KR.		
TÍÐARSKEIÐ	14.08.1995 - 9.01.1996	ÞAKSTRARÓJALÐ	342.169,11 KR.				
ÐAGAR TÍLSAMANS	149		0,00 KR.				
ÁVREITT PYRI	3.057.816,52 KR.		0,00 KR.			SÍÐA	001
EFTIR AT ÞÝTA	1.894.443,87 KR.		0,00 KR.			LÖNARÖYTRING NR	159
ÞARTUR TIL MANNING:	776.721,99 KR. (41,00) %		0,00 KR.			VIÐGJERT	SIGU/SIGU
TAL ÁV MANSÞARTUM	27,00					TÖPPAÐ INN TANN	8.03.1996
			1.163.372,65 KR.			ÓTÖLDIÐ TANN	12.03.1996

Hetta er skjalprógv fyri, hvussu ein fiskipartur hevur verið defineraður av lónjavningargrunninum frá 1953 og fram til 1995, tá saltfiskaveiðan við føroyskum skipum fór í søguna. Hetta er gjørt samb. reglugerð, sum landsstýrið hevur góðkent og við góðkenning av landsgrannskoðaranum.

Hetta er tann útrokning, sum lönjavningargrunnurin gjørdi sum grundarlag fyri útrokning av minstuløn og dagstudningi. Tey tøl, sum eru áhugaverd, eru tað sum í fyrsta teigi eitur "Partur til manning kr. 776.721,99". Í triðja teigi er "proviantur kr. 265.518". Áftaná frádrátt av provianti verður avlopið býtt í 27 partar, og hetta gevur eina avrokning uppá kr. 18.933.48. Hetta er eisini tann upphædd, sum er skattað, sum vit hava prógv fyri.

Síðan kemur ein uppgerð yvir manningina. Vit hava bert tikið tann ovasta við

og hava strikað navnið. Her sæst heilt greitt, at grundarlagið fyrri avrokningini er júst okkara fatan av einum fiskiparti, sum skal koma til skattingar. Nevnda upphædd er tískil grundarlagið fyrri útrokning av minstuløn og dagstudningi.

Samb. tí, sum Toll og Skatt nú heldur uppá, skuldi skattaskyldiga avrokningin fyri túrin verið parturin áðrenn frádrátt av provianti, og hevði hon tá verið kr. 9.834 hægri.

Tað finst einki grundarlag fyrri hesi fatan fram til 1995, og hetta sjónarmið er eyðkent fyrri slík, sum ikki vita hvat tey tosa um! Samb.Toll og Skatt skuldi verið skattað av einum hægri upphædd enn hana, sum er grundarlag fyrri útrokning av inntøku trygd!

skuldu teir verið skattaðir av veruliga brúktá provi- antinum. Fyri at sloppið undan hesum skuldu fiskimenn, sambært Toll og Skatt, kanska sloppið undan at inntøkuført virðið av vistarhaldi sum ásett í umrøddu reglugerð. Men hetta vildi verið í stríð við ásettu mannagongdina um “ensartede regler”. Tá høvdu teir fiskimenn skattað av veruliga nýtsluni, sum kann vera sera ymisk frá skipi til skip.

Næsta avleiðing vildi verið, at lógarbroytingin í 1963, sum ásetti, at fiskimenn ikki gjalda skatt av virðinum av vistarhaldi, vildi sambært Toll og Skatt ikki verið galdandi fyri fiskimenn á snøris- og línuveiðu eftir saltfiski, sum tá var nógv størsti bólkurin av fiskimonnum.

Hetta vildi merkt, at fiskimenn vórðu ójavnst skattaðir, alt eftir um teir vóru á saltfiska- ella ísfiskaveiðu. Hetta vildi eisini merkt, at menn á sama túri vórðu ójavnst skattaðir, tí yvirmenninir á saltfiskaveiðu við línu-skipum høvdu ein annan sáttmála, har proviantur fór av óbýttum, og tá vildi hann samb. Toll og Skatt verið "fríur".

Tað er óneyðugt at siga, at hetta er ørvitistos av krotusmiðum, sum ikki kenna viðurskiftini, og sum als ikki hevði kunnað latið seg gera.

Lögfróðiligt
krotusmíð
“Lögfróðin” í Toll og Skatt
grundar sína stöðu á, at
lógin tosar um “virði” av
vistarhaldi. Og tá menn
sjálvir gjalda sín proviant,
er ikki longu talan um

kann tulkast báðar vegir, skuldi tað verið ein partur av málsviðgerðini at kanna, hvussu siðvenjan er á økinum, og hvat ið liggur aftanfyri verandi skipan. Hetta skuldi tá vigað tungt í støðutakanini. Tað er hóast alt nakað, sum eitur “retssædvane”, og sum er bindandi fyri eina umsiting. Henda skyldan skuldi ikki verið minni av, at her er talan um at taka lógasett rættindini frá borgarum í mun til tey rættindi, sum teir persónliga høvdu frammanundan.

Tað kann staðfestast, at siðvenjan er ongantíð kannað. Eftir tí, sum liggur í málinum, hefur heldur ikki verið nøkur málsviðgerð í Toll og Skatt. Henda broyting til skaða fyri fiskimenn er

snøgt sagt gjort við “ein-um pennastroki”. Hvørki í samband við tað lands-skattanevndarmál, sum var í 1998, ella í samband við hetta mál, er gjørd minsta útgreining ella kanning av mánagongd og siðvenju í hesum máli.

Gruggingin og
villeiðingin hjá Toll
og Skatt
FF hefur lýst málið so
frægt, sum vit hava kunn-
að við at geva kærunevd-
ini bæði nágreiniligar
frágreiðingar og tilfar, sum
vísa søgu og mannagongd
í málinum.

Beint tað mótsetta kann sigast um Toll og Skattstovuna, soleiðis sum tað annars verður vátað í hesum brotinum í álitinum hjá kærunevndini.

Eftir fundin í Skatta-
og avgjaldskærunevnd-
ini (10. mai) varð Toll-
og Skattstova Føroya
spurd, hvussu fiskimenn
á saltfiskabátum vóru
skattaðir. Toll- og Skatt-
stova Føroya svaraði
m.a., at tey hava ikki
upplýsingar um ávísar
skipabólkar, hvussu teir
hava verið skattaðir. Toll-
og Skattstova Føroya helt
fast við, at umsitingin
hevði ikki broytt sið-
venju, tá talan er um at
gera skattskyldugu inn-
tøkuna upp hjá einum
sjómanni, har kosturin
fer av býttum.

Hetta vísir greitt arbeiðsháttin hjá Toll og Skatt. Sigast kann um hesar fáu reglur:

a) Toll og Skatt hefur einki **gjört** fyrri at lýsa málið, sum teir eru bidni um, hóast teir hava havt fleiri ár og annars góðar møguleikar at gera tað. Fundurin í kærunevndini 10. mai útsetti avgerðina í málinum til 14. juni, júst fyrri at fáa hesar upplýsingar. Hetta má hava verið gjørt, tí kærunevndin metti júst hesar upplýsingar hava týðning.

b) At Toll og Skatt ekki hefur havt kunnleika til, hvussu umrøddir fiskimenn eru skattaðir, er beinleiðis ósatt.

c) At Toll og Skatt ikki hevur broytt siðvenju í hesum spurningi, er eisini beinleiðis ósatt. Hetta

verður prógvað í hesi grein.

Hetta váttað, sum vit
hava ført fram fyrr. Toll og
Skatt hevur ongan áhuga
havið í, at hetta mál skal
fáa eina sakliga viðgerð.
Teirra einasti áhugi hevur
verið at “halda tær” móti
borgaranum, so hann fyrri
alt í verðini ikki skuldi fáa
viðhald. Tí ráddi um at
veruliga víðurskiptini ikki
skuldu koma á borðið.

Kærunevndin
grundar tilvitað
avgerð á ósannindi.
Hetta er so sínar sakir.
Men tað skakandi er, at
kærunevndin tekur eina
avgerð á einum slíkum
sera ivasomum grundar-
lagi. Hon krevur ikki mál-
ið fult upplýst, og hon
letur allan tann iva, sum
Toll og Skatt sjálvt er
atvoldin til, koma teimum
til góðar, meðan ítøkiligar
grundgevingar hjá borgar-
anum verða tileinkisgjørð-
ar.

Kærunevndin tekur fyrir góða vöru og brúkar sum grundarlag fyrir síni ávæðing, at Toll- og Skatt ekki skal hava vitað, hvussu túsundir av fiskimonnum gjøgnum 40 ár hava verið skattaðir! Hetta ljóðar sum svartasta skemt. Vanligt vit og skil skuldi sagt kærunevndini, at hetta er ikki kann passa, og tað gera tað heldur ikki, sum vit hava víst á.

Stoðir í viðgerðini hjá

Skattakærunevndin hefur fullkomiliga tileinkisgjört okkara próvførslu. M.a. er henda vátan frá formanninum í Reiðarafelagnum als ikki tikin uppá tungu. Men í hesi grein hava vit endaliga prógvíð fyrri, at Jákup Sólstein hevur rætt.

FØROYA REIÐARAFELAG FAROE SHIPOWNERS' ASSOCIATION	
Føroya Fiskimannafelag, Bryggjubakki 14 Boks 58 110 Tórshavn	Date: 06.06.2006 Our ref. JS/uj Your ref.
Atl.: Óli Jacobsen, formaður	
Undirritaði havi starvast í reiðarafyrirtøkuni hjá p/f J. F. Kjølbro síðan 1964. Tey fyrri áriní høvdu vit eisini línuskip á saltfiskaveiðu. Eg havi eisini verið nevndarlimur og formaður í Føroya Reiðarafelag síðan 1981.	
Eg kann vátta, at alla ta tíð, línuskip hava verið á saltfiskaveiðu, hava reiðariini givið upp til skatt inntøkuna eftir frádrátt av provianti, og hava vit mett hetta at vera í samsvar við galdandi lóg.	
Bliðar heilsanir, FØROYA REIÐARAFELAG	
Jákup Sólstein, formaður.	

kærunevndini sæst m.a. av, at sjálvt ein vátan frá formanninum í Reiðarafelagnum, sum eisini veit, hvussu mannagongdin hevur verið, er als ikki við í málslýsingini hjá kærunevndini og enn minni tikin til eftirtektar.

Tað sæst heldur ikki í málinum, at kærunevndin heldur hevur havt nakað sum líkist líkinda málsviðgerð. Nevndin hevur stórt sæð ikki gjørt annað enn at gera eina niðurstøðu sum bert er grundað á umrøddu skeivu og villleiðandi upplýsingarnar frá Toll og Skatt.

Vit hava sum sagt kravt málið at verða tikið upp aftur, og til støða verður tikin til hetta, vilja vit lýsa málið enn betri, soleiðis sum tað eisini verður gjørt í hesi grein uttan ov nógvar endurtøkur.

Avrokningar vísa greitt siðvenjuna

Vit hava fyrr lagt fram fyri kærunevndina fleiri avrokningar hjá saltfiskalínuskipum, sum greitt lýsa, hvussu ein fiskipartur hevur verið defineraður. Tað liggur tó í "sagens natur", at vit hava ikki tilfar sum lýsir, hvussu hesir túrir eru skattaðir. Hetta hevur fyrst Toll og Skatt og síðan Kærunevndin nýtt sum páskot fyri at sáa iva um hesa okkara dokumentatión.

Hvussu hesir túrir hava verið skattaðir kundi annars verið funnið fram til í skjølunum hjá Toll og Skatt. Tískil hevði lættliga kunna verið fingin greiða á hesum við samskifti millum Toll og Skatt og okkum. Men hesum hevur Toll og Skatt ikki havt áhuga fyri. Teir hava ikki eina ta einastu ferð kontaktað FF øll tey 10 árini, síðan málið kom fram, hóast júst FF er ført fyri at medvirka til eina fulla lýsing av málinum.

Seinasta avrokningin hjá saltfiskalínuskipum enn ein greið vátan. Nú hava vit so aftur leitað í okkara skjalagoymslu og hava funnið eitt skjál, sum greitt vísir orsøkina til, at Toll og Skatt ikki hevur áhuga fyri at fáa útgreinað henda spurning.

Vit hava nevniliga funnið fram ta seinastu avrokningina hjá einum ávísu línuskipi í 1995, har teir komu heim fyrst í 1996. Hetta var endabresturin á okkara línuveiðu á Flemish Cap, og talan er um ein minstalønartúr.

Avrokningin er tann vanliga, sum vísir, at eftir frádrátti av provianti er parturin kr. 18.933, frítíðarløn er eisini roknað av

Miðski skal upplýsa, at vit hava ikki upplýsingar um ávísar skipabólkar, hvussu teir hava verið skattaðir. Fyri at finna út av hesum, má farast í bókhaldið hjá teimum einstøku reiðaríunum og kanna, hvussu avrokningin sær út og hvat er komið til skattingar.

Toll- og Skattstovan móttækur ikki sjálvvirkandi upplýsingar frá reiðaríunum, hvussu komið er fram til A-inntøkuna, men verður roknað við, at hon er rætt uppgjærd og ávíst. Heldur ikki liggja vit inni við teimum ymisku sáttmálunum, ið viðvíkja fiskimonnum.

Okkum kunnugt, hevur Toll- og Skattstovuni ikki verið og kannað reiðarlir, hvussu komið er fram til avrokningina hjá persónum, har kosturin fer av býttum. Heldur ikki finnast nakrir skrivligir fyrspurningar ella svar uppá hesar í nággjari tíð.

Miðski skal upplýsa, at vit hava starvsfólk, sum hava sitið við lúkning síðani samráðarskattaskipanin kom í gildi í 1984. Okkum vitandi hevur Toll- og Skattstovan í hesum tíðarskeiðinum ikki góðtikið, at kostar fer av býttum, áðrenn upphæddin kemur til skattingar. Okkum vitandi hevur Toll- og Skattstovan heldur ikki skift siðvenju á ákinum.

Miðski heldur enn einuferð fast við, at umsitingin ikki hevur broytt siðvenju, tá talan er um at gera skattskyldugu inntøkuna upp hjá einum sjómanni, har kosturin fer av býttum. Hvat, ið er bent afturi í 60'unum ella uttanfyri okkara vitan, er ein spurningur, ið vit av góðum grundum ikki vita ella kunnu svara uppá.

Hinvegin er avgerðin hjá kærunevndini útlukkandi grundað á upplýsingar frá eini deild hjá Toll og Skatt sum greitt sigur seg ikki vita nakað sum helst um hetta mál, og sum heldur ikki hevur gjørt ta kanning, sum stovnurin varð biðin um at gera. Ein slík kanning hevði væl latið seg gjørt, sum vit vísa á í greinini. Ikki krevur kærunevndin størri próvførslu enn hetta av almennum myndugleika. Hetta er rættarstøðan hjá borgaranum í Føroyum!

hesum tali. Proviantur pr. mann er um kr. 10.000. Sambært tí, sum Toll og Skatt sigur nú, skuldi manningin verið skattað av kr. 28.933. Men tað er hon ikki. Í málinum er eisini lönarseðil, sum vísir, at A-inntøkan, t.v.s. inntøkan, sum skattur verður goldin av, er júst kr. 18.933.

Hetta er fullkomiliga í samsvar við ta vitan, sum er innan Toll- og Skatt, og sum teir royna at tiga burtur, tí hetta er í samsvar við okkara sjónarmið.

Soleiðis hava fiskimenn, sum hava veitt eftir hesum sáttmála, nevniliga verið avroknaðir og skattaðir síðan 1953, tá hesin sáttmálin kom í gildi.

Minstalønin útroknað eftir sama leisti

Sum sagt var hetta ein minstalønartúrur, og tískil hevur manningin umframt hetta fingið minstuløn/inntøkutrygd. Minstaløn verður sum útgangsstøði grundað á tann sáttmálaásetta partin hjá fiskimonnum, og útgoldna minstalønin er tískil munurin millum partin fyri túrin og minstulønina.

Vit hava fingið hendur á ta útrokning av minstuløn og dagstudningi, sum lønjavningargrunnurin hevur gjørt av hesum túrinum.

Her sæst, at grundarlagið fyri hesi útrokning er ein fiskimannapartur uppá kr. 18.933,48. Hetta gevur samb. teimum tá galdandi reglunum kr. 71.548 í inntøkutrygd.

At lønjavningargrunnurin hevur definerað manningarturin eftir okkara fatan í 1996 er samstundis eitt prógv fyri, at hann

hevur gjørt tað sama í 1953, tá hesin sáttmálformur kom í gildi fyrstu ferð. Tískil er talan um eina siðvenju í 43 ár.

Lønjavningargrunnurin var annars undirlagdur grannskoðan, ið roknað landsgrannskoðan. Henda grannskoðan plagar ikki at spara, tá hon heldur nakað vera at finnast at. Men júst á hesum økinum hevur ikki verið nevnt eitt orð.

Hetta avgerandi sjónarmið er eisini ført fram fyri kærunevndina, sum heldur ikki hevur tikið hetta við í grundarlagnum fyri tiknu avgerðini.

Niðurstøðan

Í hesi grein vísa vit fyrst og fremst á, at avgerðin hjá skattakærunevndini í hesum máli er bygd á villleiðingum, manipulatiónum og afturhaldan av upplýsingum hjá Toll og Skatt.

Páhaldið hjá Toll og Skatt um, at teir ikki hava broytt siðvenju á økinum er so langt frá veruleikanum, sum tað kann vera. Vit hava víst á og nú er tað endaliga prógvað, at Toll og Skatt umleið 1995 broytti eina definition av avrokning hjá fiskimonnum, sum hevði verið galdandi síðan 1953 og eina umsiting av eini heilt greiðari lóg um skatting av vistarhaldi, sum kom í gildi í 1963. Her er tískil talan um siðvenju í ávíkavist 43 og 33 ár.

Tað skal eisini sigast at vera margháttligt, at Toll og Skatt, sum hevur eitt "stýri", sum er ovasti myndugleikin og sum enná eisini hevur eina lógardeild, letur eitt slíkt prinsipielt mál til til eina

deildarskrivstovu at taka sær av.

Men tað skal eisini sigast, at kærunevndin hevur ikki verið í góðari trúgv. Hon hevur nevniliga skúgvað til vikis allar teir upplýsingar og tað tilfar, sum vit hava lagt fram í málinum, hóast okkara sjónarmið hava verið væl grundað og eru undirbygd við tí sum má kallast sannlíki í málinum. Hesi sjónarmið eru enn betur undirbygd í hesi grein. Men júst upplýsingarnar í hesi grein skuldi tað eins væl verið Toll og Skatt ella kærunevndin sjálv, sum útvegaði.

Tí meta vit tað vera púra greitt, at fyrst Toll og Skatt hava verið í "ond tro" í viðgerðini av hesum máli, og kærunevndin kann so avgjørt ikki hava verið í nakrari góðari trúgv.

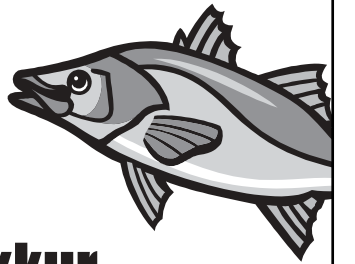
Vit hava reist hetta mál við atlit at borgaranum og endamálið er eisini at royna, hvønn møguleika borgarin hevur móttvegis systeminum. Her er niðurstøðan, at myndugleikin samb. kærunevndini hevur sum útgangsstøði rætt í eini ósemju við borgaran. Myndugleikin nýtist einki at prógva, og hjá borgaranum er tað nærum vónleyst. Nærri ber illa til at koma einum rættarleysum samfelagi.

Hesum hevur skattakærunevndin givið sítt íkast til! So kunnu vit bert ímynda okkum, hvussu tað man vera við øllum øðrum málum viðvíkjandi borgaranum, sum sama nevnd hevur í síni hond.

Tað er nógv skrivað um hetta mál. Men tað er heilt vist, at hetta verður ikki síðsta orðið.

AGN

**sild
tobis
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**



..dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR
telefon: 448095 · fax: 448744

Vit hava útgerðina



- Flóttitrol
- Snurpunótir
- Botntrol
- Aliútgerð
- Rækjutrol
- Annað

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 474 200
Telefax 474 201

Tórshavn:
Vestara bryggja 12
100 Tórshavn
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

Landslæknin ikki verið ráðgevi hjá Tryggingarfelagnum Føroyar

Í seinasta blaði greiddu vit frá einum ummæli av nýggju arbeidsskaðalógini hjá fakfeløgnum. Her varð sagt, at landslæknin í hvussu er hevði verið læknaður ráðgevi hjá Tryggingarfelagnum, samstundis sum hann er føddur limur í Vanlukku-tryggingarráðnum. Vit eru gjørdir varir við, at hetta ikki er rætt. Landslæknin hvørki er ella hevur verið ráðgevi hjá Tryggingarfelagnum. Hinvegin er hann ráðgevi hjá Lív, men hetta er eitt annað felag.

Vit biðja landslæknan umbera mistakið.

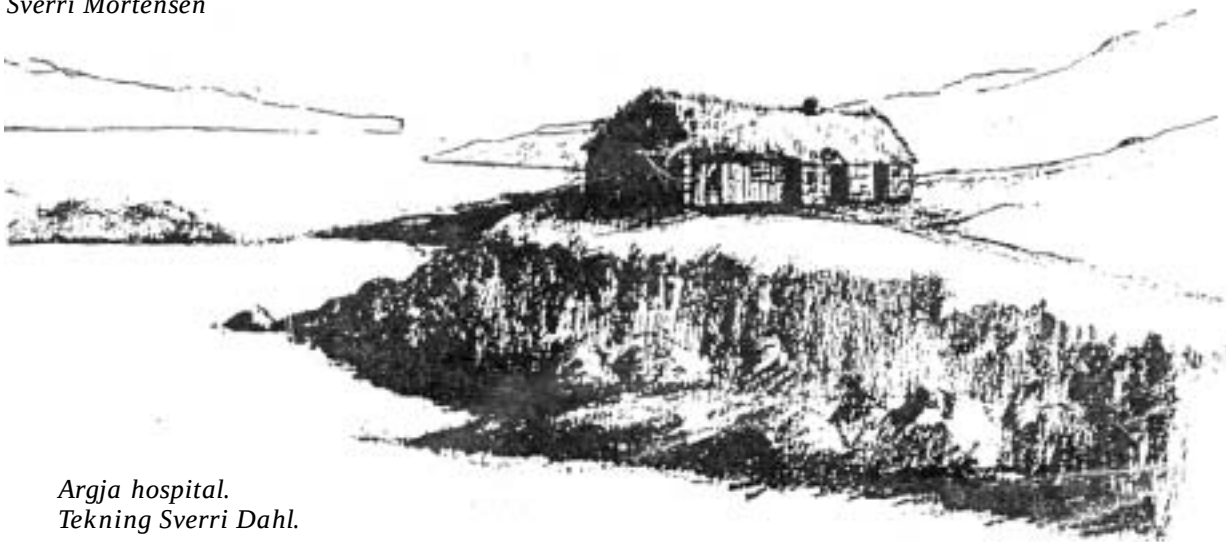
Sverri Mortensen:



Sverri Mortensen

Brot úr Argja søgu

Sverri er “ektaður” argjamaður og er beinleiðis ættaður frá Andrassi Mortansson, sum var fyrsti niðursetumaður á Argjum. Sverri hevur eisini búð á Argjum alt sítt lív. Hann dugur væl at greiða frá. Hetta sóu vit í hansara frásøgnum her í blaðnum, tá hann greiddi frá tíðini, hann var við “Ananu”. Hesu ferð hava vit brot úr Argja søgu. Hetta er frásøgn, sum Sverri hevur havt í Tilhaldinum í Havn. Vit geva Sverra orðið:

Argja hospital.
Tekning Sverri Dahl.

Argja hospital rindaði latínskúla og sjúkrahús. Eitt tað fyrsta, menn vita um Argir, er hospitalið. Meðan tað gekst illa at fáa argjalimunum mat, klæði og tak yvir høvdið, tá ið spítalskasjúkan var í hæddini, var viðvent, eftir at pokurnar í 1709 høvdu tikið lívið av 12 av teimum 15 argjalimunum, sum tá vóru. Nú hevði hospitalið framvegis góðar inntøkur, men so at siga ongar útreiðslur, so peningaágóðin vaks skjótt, og okkurt skuldi peningurin hjá hospitalinum nýtast til. Tað gerst tí skjótt til almannastovn og lánistovn. Styrkur verður veittur sjúkum og óhjálpinum, og eftirlønir verða goldnar til embætismanna-einkjur, ið sita illa eftir, og seinni verður eisini goldið læknanum og jarðamøðrunum úr spítalskassanum.

Longu í 1745, tá ið hospitalið eigur 851 gyllin, verður viðmerkt í roknskapinum, at á komandi vártingum skal verða kunngjørt, at er nakar, sum vil læna pening fyri nóg gott veðhald, skal hann siga uppsitaranum frá.

Rakul (1882-1941) og Mortan J. Mortensen, (1883-1942), foreldrini hjá Sverra.

Men tað var ikki nóg mikið við hesum. Nýggjur latínskúli er fyri neyðini, og við kgl. fyrskipan sama ár verður hann bygdur fyri 600 gyllin úr spítalskassanum.

Men eitt sjúkrahús er fyri neyðini, skal lækkin hava nakran móguleika at grøða sjúklingar og røkta teir, sum koma av bygd. Tillisch, amtmaður, skjýtur tí upp fyri kancellinum í Keyptmannahavn í 1826 og fær viðmæli frá landslæknanum Manicus at selja hospitalið og jørð tess og fyri peningin at byggja eitt sjúkrahús í nánd av Havnini, “hvor

dels hjælpeløse, uhelbredelige syge kunne forsørget, dels syge fra landet, der behøve lægens daglig tilsyn, kunne modtages.”

Eitt lítið rúm var á spítalskahospitalinum, sum bar kirkjunavn. Her hava guðstænastur verið hildnar fyri sjúklingum og búfólki. Einkin vita vit annars um nakað bønhus ella slíkt hús á Argjum áður í tíðini, har fólk leitaðu saman at hoyra orðið á kristnari grund.

Byrjanin var í Hvalba Á Hólalagnum suðuri í Hvalba stóðu vøggustuðlar-

nir hjá Andrassi Mortanssyni.

Andrass var føddur 1794. Foreldur hansara vóru smbr. manntalinum frá 1801 – hjúnini Morten Andersen, f.o.u. 1765, og Anna Jacobsdatter, f.o.u. 1762, ættað sunnan úr Vági. Í hjúnalagnum vóru bara teir báðir synirnir: Andrass og Niclas, ið var hin yngri. Niclas gekk burtur 27. mai 1835 við Eggistoftabátinum.

Enn livir frásøgn á mannamunni um faðir Andrassar. Soleiðis hevur m.a. Niels P. Holm í Hvalba greitt mær frá: Niclas kallaðist ein 8 markað

óðalsbóndi í Hvalba.

Einaferð fór bóndin saman við øðrum bygdamonnum handilsferð til Havnar. Yngstur av bátskipanini var hin átjan ára gamli Mortan á Hólalagi. Á hesi ferð teirra køvdi hann so av í mjørka, at ikki sást fyrri stavn.

Ringur man standurin hava verið innanborða, og myrkar munnu vónirnar hava verið at vinna upp havn, tí bóndin, í rongini sat, gav upp og beyð tí bátsfeløgum, sum vóru til dystin fúsir, at taka við stýrisvølinum.

Maðurin, sum skifti um sess við bóndan og tók við hesi avbjóðing, var Mortan. Og tað eydnaðist eisini honum at stýra bátinum gjøgnum mjørkakógvið og inn á Havnarvág. Afturkomin til Hvalbiar var Mortan boðin í bóndans garð.

Tað, sum Niclas bóndi, ið var barnleysur, vildi honum, var einki minni enn at geva honum óðalsgarðin sum tøk og viðurkenning fyri hin minniliga mjørkadagin. Tað, sum Mortan framdi tann dagin, man hava verið mett sum eitt satt bragd, tí eisini krúnprinsurin heiðraði hann fyri avreksverk-ið við at geva honum eina kumpass.

Annars verður sagt um Mortan, ið vanliga varð róptur Mortan Garðs, at hann var ein sonn kempa. Tað sigst, at hann var einasti hvalbingur, ið sviar, sum tá arbeiddu í kolinum, hopaðu undan fyri. Tá ið minnisvarðin yvir Andrass Mortansson var avdúkaður á Argjum, helt m.a. Elisabeth Arge, lærarinna, røðu. Elisabeth, dóttir Sigmund á Argjum, ella Betti Arge, sum hon vanliga var nevnd, var langabbadóttir Andrassar.

Brot úr røðu hennara var endurgivið í Dagblaðnum 11. mai 1948. Úr frásøgnini har í blaðnum loyva vit okkum at taka henda stubban um Andrass Mortansson:

“Útlongsil kom á hann á ungum árum. Og fegin var hann, tá ið hann sum

maður slapp av stað við einum spekulanti, sum komin var inn á Hvalba, tí nú slapp hann burtur í onnur lond. Men lagnan vildi, at øðrvísi skuldi verða. Skipið hevði ørindi norðanfjørðs, og bar so á, at tað sigldi á land á Kjalnestanga við Kollafjørð.

Tá kom Andrass at gista hjá uppsitarahjúnunum á Kjalnesi. Hesi hjún áttu eina dóttur. Hon æt Elspa. So leingi dvøldi Andrass á uppsitaragarðinum á Kjalnesi, at hann fekk tokka til Elspu, og tá ið hann fór suður aftur til Hvalba, vóru tey trúlovað. Tað vardi tí ikki leingi, til Andrass kom aftur til Kjalnesar, giftist við Elspu og tók seinni við sum uppsitari á garðinum eftir verfaðir sín.

Andrass hevði verið uppsitari á Kjalnesi eini 15 ár, tá ið Argja sjúkrahús við grund og lendi var selt.

Argir vóru mettar til 800 ríkisdálarar. Við teimum fylgdu seks neyt og útrakstur til átta neyt og torvskurðarrættur. Helmingurin av keypspeninginum kundi standa eftir móti 1. veðhaldi fyri 4% rentu. Ognin skuldi yvirtakast 1. oktober, og tá skuldi reiðipeningurin vera goldin.

Uppboðið yvir Argja hospital og ognir tess varð hildið norðuri í Saksun 9. mai 1828. Veðrið var av tí allarbesta, og tað komu einir 500 mans hagar. Teir komu tó fyrst og fremst at keypa stokkar av pommerskum viði av skotsku skonnartini Broom úr Glasgow, sum var ríkin uppá land á lónni.

Andrass gav boð upp á Argir. Hann bjóðaði 1005 – eitt túsund og fimm ríkisdálar – og Argir vóru hansara.

Andrass flutti so við øllum sínum higar til Argir og búsettist her. Her hevði hann heimstað ævi sína alla. Og her hevur ætt hansara livað og virkað nú í stórt hundrad ár.

Andrass var hegnismaður. Hann var træsmiður,

Framhald á næstu síðu

jarnsmiður og góður grótmaður; harafturat var hann dúgligur traðarmaður og raskur útróðarmaður. Mangir hegnismenn og listamenn eru ættaðir frá Andrassi og Elspu.

Andrass til Argir
Ein góðan seinnapartin í februar 1828 lögdu tvey áttamannaðar frá landi á Kjalnesi.

Andrass hevði konu, vermóður og børnini, sum vóru millum tvey og tólv ára aldur í sínum báti. Tað var ikki stórt av sorgarblíðni, tær báðar, ið barnfóddar vóru á Kjalnesi, kendu, tá ið báturin var komin nakað frá landi. Lísbita hevði ikki búð aðrastaðni. Elspa hevði verið eina tíð hjá prestakonuni – frú Gade, í Sandagerði og vovið, men henni longdist tó aftur á Kjalnes. Børnunum dæmdi væl, og tey vóru ógvuliga spent uppá at koma til teirra egna garð, sum pápin var so stoltur av. Helst hevur eingin verið niðri á støð, tá ið áttamannaðar komu inn um skerið og lögdu at landi undir teimum gomlu húsunum, sum einaferð vóru ein partur av hoptalinum. Einasta fólk, sum hevði sína gongd á Argjum tá, var Hans P. Abrahamsen, ið røktaði neytini og hevði umsjón við ognunum.

Tá ið allur førningurin var borin niðan úr fjøruni og komin til hólðar, kenningarærnar vórðu sleptar upp og flutningsmennirnir høvdu etið fyrstu máltíðina saman við niðursetufólkunum, fóru kollfirðingarnir aftur til báts og sungu ein sjósálm, tá ið teir vóru komnir útum aftur skerini, meðan tey nýggju Argjafólkini stóðu niðri í fjøruni og lýddu á.”

Sandá – eitt felags vandamál hjá Kirkjubø-, Velbastað- og Argjamonnum
Jógvan á Velbastað fortelur frá eini ferð, hann hevði verið í Havn.

Tingmenn høvdu verið í Suðuroy, og vóru á veg heimaftur í báti. Teir vóru stutt komnir, tá ið mjørki kom á, og teir viltust burtur av allari leið. Tá lovaði fútin, at sendi Gud hann aftur til lands, skuldi tað fyrsta menniskja, ið hann sá, fáa traðagarð. Garðurin var tá leysur, tí bóndin og konan vóru deyð sonarleys. So tók at lýsa í mjørkan, land sást, og teir kendu nú, at teir vóru á Sandsvág. Tað fyrsta fútin stígur fótin á land, kemur Meggjan, eisini kalla “illa Magga”, gangandi út eftir fjøru-

Børn og verbørn hjá Mortan á Argjum



Bette Mortensen (1905-1933) og Johan Kjerbo.

Aftara rað f.v.: Richard Mortensen, (1913-1985). Valbjørn Dalsgaard. Martin Mortensen, "Gassmartin" (1908-1974). Betti, gift við Argja Palla. Johannes Mortensen, f. 1915. Sverri Mortensen, f. 1922. Børge Kjærgaard.

Fremra rað f.v.: Inna, kona Richard. Maja, gift við Valbjørn. Daniella, kona Martin. Elma, gift við Johannes. Tomina, kona Sverra. Duzina, f. 1923, gift við Børge Kjærgaard



Napoleon, (1919-1944). Hann druknaði júst tá hann alment skuldi trúlovast við gentuni Ingeborg og hann eisini skuldi vera gubbi hjá dóttir beiggja sín Jóhannes.



Palli Mortensen, (1903-1994)



Niels Holm Mortensen (1907-2001) og Ella saman við dóttirini Ninna.



Frits Mortensen (1920-1983) og Ingeborg. Ingeborg var trúlovað við Napoleon, og hon giftist seinni við beiggja hansara Frits.

bøkkum. Hon var minni umhildin, men har var einki við at gera. Fútin vildi ikki bróta orð og eiti sítt. Konufólk festa nú ikki garð, so eftir var hjá fútanum at hugsa um at fáa henni ein dúgligan mann. Heimafturkomin sendi fútin Jógvani á Velbastað boð at koma til Havnar dagsstevndan dag. Jógvan kemur – óveðursdagur er – og fútin ber nú giftuna upp á mál, men Jógvan sigur nei.

Hann hevur ikki hug á Meggjuni. Fútin bønir hann at koma aftur til sín í morgin, og jánkar um. Men um náttina ger hann ikki vandari enn, at hann rýmir úr Havnini. Hann kemur til Sandá. Hon rann so stór og stríð, tí áarføri hevði verið. Hann skal leypa tvørtur um, men lopið mislukkaðist. Jógvan datt í ánnu.

Streyrmurin førði hann omaneftir, og skeyt hann aftur at áarbakkanum Havnarmegin. Komin upp úr aftur, helt hann hetta vera ein varning frá Guði. Hann vendi aftur til Havnar, fór til fútan og segði, at hann skuldi taka gentuna. So giftust bæði, og hann iðraði seg ikki um ta eftirsíðan.

Brúgv um Sandá
Hjá Andrassi var tað ógvuliga átrokandi at sleppa um ánnu, tá ið hann vildi, tí hann skuldi arbeiða víða hvar í landinum. Honum leiddist eisini við at verða skjútsaður í tíð og ótíð til Havnar. Hann vendi sær tí til amtmannin, Fr. Ferdinand Tillisch, stutt eftir, at hann var komin til Argir, um at fáa hjálp til at gera eina brúgv fyri, men fekk tvørtur nei. Hann fór tí undir arbeiðið fyri egna rokning, eftir at hann og presturin Gad – hvør síni megin – høvdu kannað, hvar best mundi vera at gera brúgv. Teir samdust um, at best var at gera hana har, sum áin klovnaði, t.v.s. um hólmar, tí har hevði hon minst meggi. Sum sagt, so gjørt. Longu í 1831 fer hann so smátt at laða stabbarnar. Í fyrstani rættir presturin í Sandagerði, Chr. Pram Gad, Andrassi eina hond við teimum størstu steinum. Dreingirnir hjálptu pápanum, men Niels var ikki meira enn átta ár, so prestur bað hann heldur fara inn í prestagarðin at spæla við dóttur sína, so skuldi hann sjálvur arbeiða fyri Niels. Men prestsins hjálp gjørdist ikki drúgv, tí longu um várið árið eftir rýmir hann úr Føroyum. Tað sæst skiliga av teimum



Sjálvvirkandi avrokning av t-post kontum

Reiðaríð kann nú bjóða manningini eina tænaðu, ið ger tað lættari at halda sambandið við tey kæru heima. Við Sjóposti fær hvør maður umborð sín egna persónliga t-postkassa. Skipanin heldur skil á, hvussu stór nýtslan er, og avroknar við hvønn einstakan.

Á heimasíðuni www.sjopostur.fo fæst yvirlit yvir nýtsluna. Skipanin kann knýttast saman við Tel-Log, ið heldur skil á útreiðslunum av telefonnýtslu.



FØROYA TELE T.

Tel 30 30 30, www.tele.fo

Hetta hevur verið ein sera forkunnug vitjan. Fyrst og fremst er Menakhem ein tann fremsti fiskivinnufrøðingur í heiminum. Hann byrjaði sum helt ungur at fiska. Hann gjørdist skipari heima í Ísrael. Síðan varð hann av ísraelsku stjórnini sendur í onnur lond at læra tey fiskiskap. Eitt av hesum londum var Eritrea, sum tá var ein partur av Etiopia, men sum nú er sjálvstøðugt. Hann kom seinni at virka fyri fiskiveiðeildina hjá FAO, sum er matvørustovnurin hjá ST. Hann hevur virkað sum fiskivinnufrøðingur í einum 8 londum, har hann hevur verið í longri og styttri tíðarskeið. Afturat hesum hevur hann verið í einum 50 londum í fiskivinnuørindum, har hann hevur verið á fundum og havt fyrilestrar um fiskivinnu og fiskiskap, sæð við eygunum hjá fiskimanninum. Enn er hann sera virkin, sum tað skilst, og hann skrivar regluliga um fiskivinnuspurningar í fiskivinnublaðnum "World Fishing".

Hava upplivað part av heimssøguni

Bakgrundin hjá hjúnunum báðum er eisini einastandi, sum jødar við teirra royndunum av nasismuni. Menakhem er pólskur jødi úr Warsava. Hann kom tískil at búgva í teirri kendu ghettoini har. Hann misti bæði foreldrini og systir sína, men tað eydnaðist honum at rýma úr ghettoini, beint áðrenn jødiska uppreisturin, sum førði til, at týskarar beindu fyri teimum flestu, sum livdu eftir.

Hanna er týskur jødi úr Berlin. Hon misti eisini foreldrini og systir sína í týningarlegu, og hon var við at fáa somu lagnu sum tey. Hon var í leguni Theresienstadt og hevði fingið ferðaboð til Auschwitz, tá ein lækni noktaði

Vitjað varð fyrst á Zarepta. Her síggjast f.v. Sámal Mikkelsen, Zarepta, Menakhem, Hanna og Dánjal Poulsen, sum er formaður í felagnum Vinir Ísraels.



Hanna og Menakhem Ben Yami í Føroyum

Sum tey flestu munnu hava varnast, hava vit í farnu viku havt vitjan av Menakhem Ben Yami úr Ísrael og konu hansara Honnu.

henni at fara, tí hon var ov sjúk til ferðina!

Eftir kríggið komu bæði til Ísrael og eru eisini partur av søguni um Ísrael. Sigast kann tískil, at tey bæði hava persónliga upplivað ein fittan part av heimssøguni. Vit hava greitt frá teirra søgu her í blaðnum, sum áhugað kunnu lesa.

Ferðin til Føroya

Tey hava fingið fleiri føroyskar vinir, sum fegin vildu síggja tey í Føroyum. Hetta kom at liggja fyri, tá tey fóru til USA at ferðast, og tey lögdu leiðina heimaftur um Ísland og Føroyar og so heim yvir Aberdeen og London.

Her hava tey verið gestir hjá Føroya Fiskimanna-

felag, Føroya Reiðarafelag og Meginfelag Útróðrarmanna.

Tískil komu tey higar sunnudagin 2. juli og vóru her eina viku. Tey høvdu eina rættiliga umfatandi skrá. Á ferðini av flogvøllinum var vitjað á Zarepta á Vatnsoyrum, har ein nýggj lega júst var byrjað. Har vórðu tey eisini kunnað um virksemd í Zarepta.

Mánamorgunin var fundur við feløginu aftanfyrir vitjanina, har skrá varð lögð fyri vikuna. Seinna partin mánadagin vitjaðu hjúnini bæði á Sosialinum, og kom grein um tey eisini í blaðið.

Vitjanir og fundir

Týsdagin vitjaði Menakhem fyrst á Fiskirann-

sóknarstovuni, har hann hitti Hjalta í Jákupsstovu, Kristian Zachariassen og Bjarta Thomsen, sum umboða ein stóran part av virkseminum hjá stovninum. Her fekk Menakhem eina gjølliga frágreiðing um fjølbroytta virksemd á stovninum.

Seinna partin týsdagin varð vitjað hjá fuglafrøðinginum Jens-Kjeld Jensen í Nólsoy. Hildið var, at tað, sum hann kundi siga um føðina í havinum hjá fugli, kundi eisini lýsa støðuna hjá fiski.

Hetta var eisini soleiðis. Hann, kona Menakhem, hevði góðan hug at síggja lunda á flogi, og farið varð til eitt øki, har tað vanligi var nógvur lundi. Tann einasti lundi, sum sást, var

á sjónum, og hesa lötuna sást bert ein á flogi. Hetta er heilt sjáltsamt, og Jens Kjeld kundi onga frágreiðing geva fyri hesum. Bert kundi hann staðfesta, at her ruggaði ikki alt, sum tað plagar.

Mikudagin hevði Menakhem fund við limir í vinnunevndini hjá lögtinginum. Uppmøtingin var ikki nakað serlig, men er hetta helst orsakað av, at tað er hægsta summar-tíð, og at lögtingið eisini er farið í summarfrí.

Seinna partin mikudagin var fundur í Fiskimálaráðnum. Landsstýrismaðurin og aðalstjórin vóru tó ikki heima, men embætismenn og skrivarin í nevndini, sum endurskoðar lógina um vinnuligan

fiskiskap, vóru við á fundinum. Á báðum hesum fundum førði Menakhem fram somu sjónarmið, sum greitt er frá í grein um niðurstøðuna frá ferðini.

Fundur í

Miðlahúsinum

Hósdagin skipaði Ísraelsfeløginu frá fundi í Miðlahúsinum í Vágbotni, har Menakhem greiddi frá og svaraði spurningum um støðuna í Ísrael. Her var eisini ein framløga um teirra Holocaustsøgu. Onnur hava upplivað tað sama, men tað var ein serlig uppliving at vera saman við fólki, sum hava roynt hesar ræðuleikar á egnum kroppi.

Á hesum fundi var væl av fólki, Miðlahúsið var heilt fult. Komið varð inn á dagligdagin hjá fólki í Ísrael, um fiskiskap har í landinum, um allýsingina av, hvør ið er jødi, og ikki minst um spentu støðuna, sum nú er. Vit fara at triva nærri í hetta seinni.

Hanna er lærari, og fríggjadagin var skipað fyri vitjan á einum skúla, har Hanna fekk frágreiðing um, hvussu okkara skúli virkar, og har hon eisini kunnaði um, hvussu skipanin var í Ísrael á hesum økinum.

Miniráðstevnan

Seinna partin fríggjadagin var skipað fyri eini sokallaðari "miniráðstevnu", sum snúði seg um, hvussu fiskifrøðingar og fiskimenn kundu læra at tosa betur saman. Her vóru framløgur hjá Menakhem, fiskifrøðingunum Hjalta í Jákupsstovu og Petur Steingrund og Auðunn Konráðsson, formanni í Meginfelag Útróðrarmanna. Eisini var komið inni á fiskifrøði.

Tað var fitt av fólki á hesi ráðstevnu, sum var fyriskipað av Búa Tyril. Sum tað kom fram, var viljin at tosa saman hjá



Hugt verður til fánýtis eftir fugli í Nólsoy saman við Jens-Kjeld Jensen



Tann nærur 100 ára gamli Andreas Andreassen í Oyndarfirði greiðir Menakhem frá tí hann minnst t.d., tá hýsa nærur var ókend hjá teimum, sum róðu út.



Frá fundinum í Miðlahúsinum saman við Poul Johan Djurhuus.



Osmundur Justinussen greiðir Menakhem frá bátum á bátasavninum.

fiskimonnum og fiskifrøðingum nóg góður, men úrslitið kann gerast betri. Vit fara í komandi blaði at greiða nærri frá hesum fundi.

Vitjan hjá nærum 100 ára gomlum fiskimanni Leygardagin varð skipað fyri útferð. Fyrst varð farið til Oyndarfjarðar, har

vitjað varð hjá einum øðrum royndum fiskimanni, nevniliga Andreas í Tarti, sum er føddur í 1906 og harvið nærum 100 ára gamal. Hann fór til skips í 1921 og minnist til fiskiskap enn longur aftur í tíðini. Andreas kundi m.a. greiða frá, hvussu tað var við hýsuni, tað hann minnist. M.a. kundi hann greiða frá, at hann róði út

í 1927 og 1928 við línu. Í 1928 fingur teir ikki eina ta einastu hýsu, meðan teir í 1927 fingur tvær! Hetta er bert eitt dømi um, hvussu skiftandi fiskiskapur kann vera undir Føroyum. Nú er tað hýsan, sum er stóra nøgdin.

Síðan var farið til Leirvíkar, har vitjað varð á Bátasavninum, og har Jór-un og Osmund Justinus-

sen bjóðaði morgunmat við øllum góðum av fiski. Her fingust eisini nakrar av teimum spennandi søgunum um bátarnar á savninum, og fara vit at koma aftur til onkra av hesum søgunum seinni.

Úr Leirvík var farið til Klaksvíkar og hagani var farið í Kallsoyna og norð á Trøllanes, har farið varð inn á gólvið í Innistovu,

har Jógvan sum vanligt greiddi frá. Her var søgan um lundan tann sama sum í Nólsoy. Gertrud bjóðaði ein góðan drekkamunn, sum so ofta fyrr!

Tað seinasta á skránni var ein vitjan í Norðurlandahúsinum, har tað var dansin átt. Tískil fingur tey eisini sæð føroyskan dans.

Sunnudagin fóru tey avstað aftur, og mánadagin

komu tey heim aftur. Hanna og Menakhem lótu sera væl at hesi viku í Føroyum. Serliga var vitjanin forkunnug fyri Honnu, sum ikki hevur verið her fyrr. Hon hevði als ikki kunnað ímyndað sær at Føroyar eru, sum tær eru. Hon var heilt ovfarin bæði av landinum og teirri móttøku, sum tey fingur í Føroyum.

Ben Yami: Skerjið ikki línuveiðuna!

Eftir vitjanina hjá kenda ísraelska fiskivinnufrøðingnum, Menakhem Ben Yami, hava vit eina fyribils niðurstøðu

Sum umrøtt aðra staðni í blaðnum hevur ísraelski fiskivinnufrøðingurin, Menakhem Ben Yami, seinastu vikuna verið í Føroyum sum gestur hjá Føroya Fiskimannafelag, Føroyar Reiðarafelag og Meginfelag Útróðrarmanna. Feløgini hava heitt á hann um at meta um fiskidagaskipanina, eisini við atliti at seinasta tilmælinum hjá ICES og Fiskirannsóknarstovuni. Í hesum sambandi hevur hann kunnað seg væl og virðiliga um okkara fiskidagaskipan og annars støðuna hjá fiskastovnunum. Hann hevur fingið sendandi ein hóp av tilfari um fiskiskap undir Føroyum, m.a. eisini hagtølini hjá ICES um fiskiveiðina undir Føroyum seinastu 100 árin.

Meðan hann hevur verið í Føroyum, hevur hann tosað við fiskifrøðingar, fiskimenn, politiskar myndugleikar, fuglafrøðingar og aðrar. Hann hevur tí ein hampiligan førleika at úttala seg um viðurskiptini.

Nú hann er komin heim aftur, fer Ben Yami at skriva eina frágreiðing um hesa vitjan, men áðrenn hann fór avstað aftur, fingur vit ein samandrætt



Menakhem saman við Andreas Petersen og Kjartan Joensen, varalimir í vinnunevndini hjá løgtinginum.

av hansara niðurstøðu. Hann sigur tó eisini, at hansara kunnleiki til føroyskan fiskiskap er nakað avmarkaður, og tí kann hann bert úttala seg um okkara viðurskipti við fyrivarni, meðan hann við størri tyngd kann tosa alment um fiskiskap.

Fiskidagaskipanin frægasta úrslit Fremsta niðurstøðan hjá Menakhem Ben Yami er, at

tað tykist, sum at fiskidagaskipanini er tann fiskiveiðiskipan í Europa, sum gevur eina frægasta úrslit. Hann heldur føroyingar hava verið fremri enn onnur lond á hesum øki. Hetta er ikki minst galdandi, tá tað verður sammett við fiskivinnupolitikkin hjá ES.

Fiskifrøði er ikki bíbilskur sannleiki Hóast hann ásannar týdn-

ingin av vísindaligari fiskifrøði, so leggur hann dent á, henda skal ikki roknast sum nakar bíbilskur sannleiki, sum blint skal fylgjast. Her eru nóg fleiri óvissur, enn vit vanligarokna við. Tað eru fleiri fortreytir í eini stovnsmeting. Eingin av teimum kann gerast røtt. Óvissan kann vera stór báðar vegir fyri hvørja av hesum fortreytum. Og ganga skeivleikarnir í fleiri av for-

treytunum sama veg, kann hann í samlaðu metingini gerast heilt stórur.

Neyðugt at nýta vit og skil Tað, sum eisini umræður, er at nýta vit og skil, og eisini at taka eygleiðingar hjá fiskimonnum við í viðgerðini av tilmælum hjá fiskifrøðingum. Fiskimenn kunnu aloftast geva fiskifrøðingum virðismikil íkøst til teirra niðurstøður.

Stórur stovnur gevur ofta lítla gýting

Ofta hevur verið sagt av fiskifrøðingum, at treytin fyri at tað er sannlíkt fyri eini góðari gýting er, at gýtingarstovnurin eisini er stórur. Men tøluni vísa geva eina ábending um tað mótsetta, nevniliga at gýtingin hevur verið góð við lítlum stovni og øvut. Orsøkin er tann, at serliga toskur er kannibalur, og ein stórur stovnur av toski kann tí skjótt eta upp eina góða gýting. Hetta er so ein orsök fyri ikki at leypa á leistum við skerjingum, hóast stovnurin kann tykjast at vera í lægra lagi. Menakhem mælir til, at hetta verður kannað nærri.

Fiskiskapur bert ein partur av fiskideyðanum Tað eru sera nóg onnur viðurskipti enn fiskiveiða, sum er avgerandi fyri støðuna hjá stovnunum. Tað verður meira og meira ásannað, at gróðurin í havinum hevur stóran týðning. Hesin var út av lagi fyrst í 90-unum. Tað vísir seg eisini, at viðurskiptini er heilt óvanlig í hesum døgum. Hetta

Framhald á næstu síðu

Framhald av síðu 13



Á fiskirannsóknarstovuni. F.v. Kristian Zachariassen, Menakhem, Bjarti Thomsen og Hjalti í Jákupsstovu.



Frá fundinum í Fiskimálaráðnum. F.v. Ben-Yami, Hjalmar Hansen, Andras Kristiansen og Kate Sanderson.

verður eisini váttað av atburðinum hjá fugli, serstakliga lunda, sum als ikki kemur upp á land, men heldur seg á sjónum. Hesi óvanligu viðurskifti kunnu sera væl eisini ávirka møguleikarnar hjá fiskayngli at koma undan.

Náttúrlig sveiggj
Tað er eisini ein sannroynd fyri allar fiskastovnar, at teir sveiggja upp og niður við so og so nógvum árum ímillum. Hetta er ymiskt fyri ymiskar fiskastovnar, og Menakhem mælir til, at gjørdar verða nærri kanningar av,

hvussu hesi sveiggj hava verið fyri okkara fiskastovnar.

Økingin í veiðiorkuni ivasom
Eitt grundgeving, sum hevur verið brúkt av fiskifrøðingum fyri at minka um fiskidagatalið, er, at veiðiorkan "av sær sjálvum" økst ár um ár hjá tí ítøkiliga skipinum. Tosað hevur verið um økingar uppá 3-4 og kanska 5%. Hesum sjónarmiði tekur Menakhem sum heild ikki undir við, í hvussu er tá hugsað verður uppá longri sikt. Alt valdast skiparan.

Hann verður verður sjálvsagt meira royndur, sum tíðin gongur. Einaferð leggur hann tó frá sær, og so skal ein nýggjur skipari byrja av nýggjum.

Tað sama er við skipunum. Vit kunnu taka teir gomlu cubatrolararnar sum eitt dømi. Tað kann sigast, at teir gjørdust effektivari til eitt vist. Men so fór at ganga hinvegin, so teir at enda máttu skrapast.

Nakað annað er sjálvsagt, tá skip verða skift út. Tá er neyðugt at vera ansin.

Skerjið ikki línuveiðina
Menakhem ásannar, at tað tykist sum at toskastovnurin ikki er væl fyri. Sambært tí, sum fiskimenn siga, tykist tó sum at hampiligir árgangir eru á veg, hóast tað ikki kann sigast enn, hvussu teir fara at hyldnast.

Sum kunnugt hevur Fiskirannsóknarstovan mælt til eina 25% skerjing av húkaveiðini.

Her er Menakhem ikki samdur. Hann kann taka undir við skerjing av beinleiðis veiðu eftir toski, har hetta letur seg gera, og

har tað kann gera nakran mun. Men meginparturin av veiðu eftir toski er blandað línuveiða, har hýsa er ein týðningarmesti parturin av veiðuni.

Menakhem heldur ikki, at vit skulu skerja línuveiðina, sjálvt um nakað av toski verður veitt sum hýsveiða. Júst við at veiða hýsu ber til at bota um møguleikan hjá toski at koma fyri seg aftur, meðan hesin møguleiki versnar við meira ella minni at friða hýsuna.

Annars kann tað neyvan sigast at vera í samsvar við fiskidagaskipanina at skerja

dagarnar fyri ein part av flotanum og ikki fyri ein annan part.

Sum kunnugt er grundarlagið fyri hesi skipan, at hon í sínum útgangsstøði er røtt, og tað bert er staðfest øking í veiðitrýstinum, sum skal broyta fiskidagatalið.

Vit fara í komandi bløðum at hava meira av tilfari frá vitjanini hjá Ben Yami. Hann sær jú viðurskiftini út frá eygunum hjá fiskimonnum. Tað, sum hann í stuttum mælir til, er varsemi við broytingum, og hetta er tann boðskapur, sum vit bera víðari.

Vit hava stórt úrval av fiskireiðskapi til línu og snellu

Svøvlalínu frá 3,5 til 9 mm. Tit avgera sjálv, hvussu langt skal vera millum svøvlarnar.

Húkar í ymsum støddum og sniðum. Rippaðir og órippaðir. Teymar frá nr. 4 til 20 í fleiri litum.

Eisini eru handlarnir fullir av klæðum til sjó- og arbeiðsfólk. Frá innast til uttast.

TEYMAVIRKIÐ
FO-620 Runavík · Tel. 473000

SNØRISVIRKIÐ
FO-700 Klaksvík · Tel. 455254

GLÆMAN
FO-100 Tórshavn · Tel. 318600

Føroya størsti veitari til ídnað og vinnu

Pakningur úr kartong, bylgjupappi og tjúkkum pappi, plastikki og øðrum tilfari til idnaðarlig endamál.

Vit útvega eisini: Plastvørur · Pakkiútgerð Maskinur · Arbeidsklæði Trygdarútgerð · Knívar · Tilsetning · Sekkir · Plattar · Vaskievni

Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari ...sjálvandi til besta prisin!

FARPACK

Smyrilvegur 5 · P.O. Box 3099 · 110 Tórshavn · Føroye Islands
Tel +298 35 3000 · Fax +298 35 3010 · farpack@farpack.fo
www.farpack.fo

Framhald av síðu 10

stóru steinum, sum í brúnni eru, at tað er ein bæði sterkur og dugandi maður, ið hevur fingið drigið teir til, og lagt teir upp á pláss. Tað er einki minni enn eitt roysnisverk. Laðað varð upp undir árbakkan báðumegin og nakað út í ána.

Miðstabbinn varð laðaður á hólmannar báðar. Stokkar vórðu lagdir ímillum og rimaðir, og rekkverk varð sett upp øðrumegin. Tá ið brúgvinn stóð liðug, helt amtmaðurin fyri við Andrass, at nú kanst tú taka bummpengar frá øllum teimum, sum eftir brúnni fara. Nei, svaraði Andrass. Øll skulu sleppa eftir brúnni uttan at gjalda mær nakað, men amtmaðurin skal vera tann fyrsti at ganga eftir henni. Ta straff skal hann líða afturfyri, at hann vildi ikki lata mær studning.

“Ger so væl, amtmaður”. Tá lat hann Andrassi 10 ríkisdálar í studningi. Men arbeiðið hevði tikið drúgvu tíð. Brúgvinn var ikki liðug fyrr enn í 1835. Í ein stein sunnast í brúnni høgdi Andrass búmerki sítt A.M.Arge 1835.

Ættarlag
Ein av abba- og ommusynum teirra Andras og Elspu, J.A.Arge. (1853-1931), ein hegnis- og framburðsmaður burturav, prentaði í 1925 í nøkrum Dimmalættingum eina sera forvitnisliga framhaldsgrein undir heitinum:

Erindringer fra et langt liv
Hesin J.A. Arge er annars hin fyrsti, sum í dópinum fær ættarnavnið Arge. Faðirinn Niels Lassen fekk sær navnaskiftið frá Andreasen til Arge, tá ið hesin sonur hansara varð borin í heim.

Í minnisgrein síni nevniðir J.A. Arge nøkur ættarbregi, sum sipast til Hólagsslektina. Hann hevur eisini triggjar pápabeiggjar sínar á orði. Vit loyva okkum at endurgeva lýsingar hansara av nevndu førinum. Um ættarfólkið í Hvalba skrivur hann m.a., at teir í

“ – Længst svundne Tider skal være Efterkommer af Franskmand og Irer.

Der er mange ting, som kendetegner dette. De af Mændene, som ikke var kæmpestore, var firkskaarne, tætbegge, med kulsort Haar og gennemgaaende kraftige; mange iltre af Sind, opfindsomme til nyttigt Arbejde baade paa Land og Hav og har altid ydet deres bedste til Fremme for Øerne.

Slægten var stærk præget af Udlængsel til fremmede Lande, og mange af dem reiste bort og kom tilbage berigede af Kundskab i forskellige Retninger, hvilket var til stor Gavn for Øerne...”

Um teir triggjar pápabeiggjarnar, hann nevnið, sigur hann soleiðis:

“Min Farbroder Morten var kæmpestor og stærk med kulsort Haar. Han var en meget dygtig Haandværker, Smed, Hus- og Baadebygger. Han var Formand sammen med Snedker Sivertsen ved Opførelsen af den nuværende Thorshavns Kirke. Daniel var ligeledes kæmpestor, var en udmærket Stenarbejder, Jordbruger og ligeledes kæmpestor, var en udmærket Stenarbejder, Jordbruger og Fisker. For Købmand M. Restorff opførte han Stengærdet om Skaaletrø. Jacob blev Krøbling af en Byrde Hø, som han faldt med og brækkede Ryggen. Han blev efter dette den første og bedste Knivsmed og leverede Knivene med Indlæg i Skaft og Skede.”

Argjaboði
Tey fyrstu, ið reistu búgv á Argjaboða, vóru hjúnini Rachel Joensdatter úr Hósvík og Ísak Eriksen uttan av Bø í Kirkjubø. Á 1837 fingur tey dótturina Súsanne Catrine.

Stutta ævi fingur tey bæði Rakul og Ísak saman. Við manntalið 1840 sæst, at Rakul er vorðin einkja, og Jógvan, bróður Rakul, flutti við húski sínum av Skælingi suður til systur sína at búgva.



Lykil frá Argjahospitali.

Drukneulykke paa Augustenborg Fjord

Ung Diakonelev druknet, da han vilde svømme over Sejlrenden.

Augustenborg, Tirsdag.

Aarets første Badeulykke fandt 1. Pinsedag Sted paa Augustenborg Fjord. En ung Diakonelev, den 25- aarige Færing Napoleon Mortensen, druknede, da han sammen med en Kammerat vilde svømme over Sejlrenden i Fjorden.

Da de unge Mennesker var kommet midt ud i Sejlrenden, vendte Mortensen om for at svømme tilbage, medens hans Kammerat fortsatte. Pludselig gav Mortensen sig til at raabe om Hjælp. Inden man kunde naa frem til ham, var han forsvundet

under Vandoverfladen. Antagelig havde han faaet Krampe. Det lykkedes at bjerge ham i Løbet af et Kvarters Tid.

Fra stranden havde man observeret Ulykken og rekvireret Falck fra Sønderborg og en Læge. Der blev foretaget Oplivningsforøg i 1½ Time, men alle Bestræbelser var forgæves, Mortensen havde slugt en Masse Vand. Hans Lig førtes til Kapellet.

Ulykken er saa meget mere tragisk, som Napoleon Mortensen i Gaar skulde være forlovet med en ung Pige fra Viborg. Han var født i Thorshavn. Hans Fader er forlist i denne Krig, og ogsaa hans Moder er afgaaet ved Døden under Krigen. Afdøde har ikke været paa Færøerne i otte Aar.

Mindeord om Diakonelev Mortensen

Vi har modtaget:

Vi forstaar ikke, hvorfor denne Drukneulykke skulde ske; men ogsaa dette maa have en dybere Mening, end vi kan skue. Vi siger, det er haardt, en af de bedste unge Mænd rives bort lige i det Øjeblik, han er moden til at udføre sin Manddomsgerning.

Onsdag den 31. skulde Mortensen holde Forlovelse, alt var klar - saa kom dette; vi føler dybt med den unge Pige, der maatte modtage dette tunge og uventede Budskab. Man kan roligt sige, at Napoleon Mortensens Lige fandtes ikke blandt Tusinder. Jeg har hørt nogle sige, Mortensen har noget, vi mangler. Det, Mortensen havde, er vanskeligt at beskrive; men det er beskrevet saa udmærket i de smukke Linjer af Mads Nielsen:

Der er nogle, der bestandig gaar, som de gik Kongebud, og er Vidnesbyrd iblandt os om saa kongelig er Gud. Deres Smil er som et Solskin, som et Solskin og en Fred. Vejen, som vi selv skal følge, bliver skønnere derved.

Deres Liv har skjulte Kilder, Dybe Væld, som ingen ser. De er hjemme i den Stilhed, hvori Kun, det største sker. I en Verden, der bestandig kun vil tro, hvad den kan se, er de selve Livets Vidner om Guds gerning, der kan ske.

De tør leve det, vi andre synger Søndagssange om. I en graa og glansløs Hverdag rejser de en Helligdom, og gør denne Jord vi kalder for en stakkels Jammerdal, til en Sommervej, der standser ved en stjernesmykt Portal.

Napoleon Mortensen var et oprigtigt Vidnesbyrd, samt et smukt Eksempel til Efterfølgelse. Vi, der lærte dig at kende, vil holde dit Minde i Ære.

Ved en ung Færing Kiste

Diakonelev Napoleon Mortensens Jordefærd

Den unge Færing Diakonelev Napoleon Mortensens Begravelse paa Viborg Kirkegaard Lørdag Eftermiddag formede sig som en gribende Højtidelighed. Begravelsen fandt netop Sted samtidig med Diakonernes Aarsmøde i Viborg, og mange af Mødedeltagerne var med i det store Følge i Kirkekappellet. Tillige saas i Følget talrige unge Mænd og Kvinder fra de kristelige Ungdomsorganisationer i Viborg. Der var til Baaren sendt signerede Kranse fra Diakoner i Augustenborg, Plejeforeningen i Augustenborg, Diakonhøjskolen i Aarhus, Kristeligt Sangkor i Viborg, Funktionærforeningen paa Sindssygehospitalet i Augustenborg, Kolonien Filadelfia, Ledestjernen, Folkekuranstalten ved Hald og Diakoner i Viborg. Højtideligheden fik sit Særpræg ved, at unge Færing, inden Kisten blev baaret ud, samledes ved Orglet og paa Færøsk sang en Salme: “Du, mit smukke Land”.

Ved Baaren talte Diakonskolens Forstander, Pastor Tange Jensen, udfra Ordene af Profeten Amos; Bered dig til Døden. Pastor Tange Jensen udtalte bl.a.:

“Det lyder underligt, at vi skal manes dertil, for vi ved dog alle, at Døden for hver én ligger et kortere eller længere Stykke forude. Gør dig rede til at møde din Gud! Nej, jeg vil ikke, jeg vil leve, siger Mennesket. Men det er Flugt fra Virkeligheden, som naar Strudsen møder Faren med at stikke Hovedet i en Busk. Vi sidder alle bænket ved Livets Gæstebud, og den ene efter den anden forlader sin Plads og kommer ikke igen, og de andre tænker med Gru og Gysen: Hvorfor forla-

der Mennesker dog Livets Gæstebud? Men de bliver selv siddende.

Vor unge Ven her fik hastigt Bud om at rejse sig. Han vil blive savnet, ja, han er allerede savnet iblandt os. Vi har aldrig paa Skolen hørt andet end godt om ham, og vi holdt af ham, fordi der var noget over ham, som indbød til Fortrolighed. Sin Moder havde han mistet, Faderen var krigsforlist, saa noget Hjem havde han ikke mere, og han havde faaet et Særpræg af noget stille og vemodigt. Men for nogle vil savnet blive endnu større, for hans Brødre, Søstre og hans unge Kæreste. Det undrer os ikke, om de finder dette haardt og meningsløst. Men den samme Gud, som saarer, kan ogsaa læge, og Gud lader ikke sin Vej afstikke af os. Det er Gud, der kalder os bort fra Livets Gæstebud, og det er det, der giver Døden en Mening. Alvoren er ikke vort Savn og vor Sorg, men det, at den, der blev kaldt bort, nu er fremme for Guds Trone. Jeg tror, at han var beredt og kan gøre Regnskab”.

Efter Talen sang man “Øjne, I var lykkelige”, og efter at den færøske Salme var sunget, bar Diakonkammerater Kisten til Graven. Da Pastor Tange Jensen havde foretaget Jordpaakastelsen, og man havde sunget “Dig vandrer jeg saa gerne med”, traadte en Broder, Sekretær for K.F. U. M. i Tønder Johannes Mortensen, hen til Graven og udtalte: Vi vilde gerne have sagt Napoleon en Tak. Nu er det for sent, nu kan vi ikke sige til ham den, men maaske lade Takken gaa opad til Gud. Han var os en god Broder, som man var Ven med, og med hvem man kunde dele det allerbedste. Tak for den store Deltagelse, der er vist, ogsaa Diakonskolen.

Framhald av síðu 15

Jógvan man hava bygt rættiliga skjótt, tí í 1845 býr hann undir egnari lón.

Tey næstu 45 árini eru so bara tvey hús á Argjaboða. Tað triðja húsið verður bygt onkuntíð aftan á 1890. Millum 1860-70 setur Hans Olsen úr Skálavík, vanliga nevndur Sandoyar Hanus, seg niður úti á Argjaboða við húski. Tey fluttu inn til Rakul at búgva, ið alsamt var á lívi.

Í 1890 búgva tvinni hjún í húsunum hjá Rakul. Umframt húskið hjá Sandoyar Hanusi hitta vit – smbr. manntalinum frá 1890 – eisini har í húsunum hjúnini Ole Cristian Iversen, konuna Sigge Sophie og dóttirina Elsebeth. Tilskilast skal, at Sigga í síni tíð vaks upp hjá Rakul. Seinni bygdu Óli Kristian og Sigga Sofia hús uppi á Borg í 1894. Tá flyta tey inn.

Seinri giftast tey Svína Hans Jákup og Elsba á Borg, og tey komu so at búgva uppi á Borg. Í ár eru húsini 110 ár.

Skúlin

Áðrenn skúli var her á Argjum, fóru Argjabørn heim til Havnar í skúla. Tað var langur vegur at ganga, og mangan karmin vit fingi. Ofta var krokað undir tí stóra steininum á Billutrøð, umleið har sum húsið hjá Rósing Rasmussen standa. Men har kundu vit ikki blíva standandi. Um tað ikki sleit í, so mátti farast víðari. Var tað møguligt, so var farið um fossin. Tað var tað mest vanliga. 1952 bleiv so Argja Skúli bygdur her í bygdini og tikin í nýtslu. Olaf Sverri Petersen bleiv tann fyrsti lærarin, sum varð settur við Argja Skúla. Vígslan av skúlanum fór fram sunnudagin 5. oktober.

Vikarur varð settur frá 1. januar 1956, og annað læraraembætið lýst leyst. Frá 1. august sama ár var Ásmund V. Johannesen, ættaður úr Klaksvík, búsitandi í Sandagerði, settur sum lærari. Men 1. oktober 1964 fer Ásmund niðan í Studentaskúlan í Hoydølum. So bleiv vikarur settur skúlaárið út. Frá 1. august 1965 var Henry Debes Joensen settur sum lærari.

Í byrjanini var onki ravmagn í skúlanum. Tað kom ikki fyrr enn í 1954. Tað tók umleið eitt ár til húsini á Argjum fingi el og gøtuljósið kom. Við hesi broyting komu so allir hentleikar. Í staðin fyri at fara suður í krónna suður á Glyvursnesi eftir torvi, fingi vit el-krónna inn í køkin.



Minningarsteinurin fyri fyrsta argjamannin.



Gomul mynd av Argjum.



Óli Jákup Mortensen (1917-1994), saman við konuni Mariu og dótrini Lisbeth.



Brúgvaleivdir

Vatnið

Tað næsta stigið varð at betra um drekkivatnið. Í 1957 var viðtikið á kommunufundi at seta Poul Kjartan Bærentsen, verkfrøðing at kanna, hvat

Fransá gav. Vit høvdu ein drúgvan turk upp á um 5 vikur, tá var vatnmongdin 418 tons. pr døg. Í mesta lagi gav hon 1.200 tons pr. døg. Poul Kjartan fór so undir at projektiera

vatnverkið, og arbeiðið var sett í gongd. Í 1958 fingi vit gott og reint vatn úr krananum úr Fransá.

Ættin hjá mær
Eg var næstýngstur av

brøðrunum, vit vóru 9 dreingir og trýggjar systir. Tað vil siga 12 systkin. Mamma mín, Rachel Mortensen, f. Jacobsen, var dóttir Niels Jacobsen úr Leynum. Mamma var so-statt langabbaðóttir prestin Niels Lassen Holm og Maren Høye frá Skyum í Danmark.

Pápi mín var Mortan Johan Mortensen, skipari, sonur Dánial Paula Mortensen (Gamli Palli á Argjum), sum var abbasonur Andrass Mortansson og Elspu Dánjalsdóttir.

Tað, sum eg kann minnst sum lítil smádrongur, var, at vit høvdu handil og telefonstöð. Eisini minnst eg, at vit seldu breyð, sum var bakað heima, og vit seldu eisini brýstsukur, sum var gjørt heima. Egg og mjólk var eisini selt.

Í kjallaranum vóru tvær mjólkikýr. Tær skuldu fáa hoyggi, kraftfóður, vatn, og har skuldi eisini sópast.

Eg kom at hugsa um orðtøk Sálamons, Kap. 31-10: Ein dugandi kona, hvør finnur hana? Hon hevur hægri virði enn perlur. Hjarta mans hennara lítur á hana. Hon ger honum gott og einki ilt allar ævidagar sínar. Kap. 31-13 Hon syrgir fyri ull og líni, og hugaliga arbeiða hennara hendur. Kap. 31-14 Hon er eins og keypmansins farmaskip, heintar føðsluna langvegis frá. Hon fer upp fyri dag, matskaffar húsfólki sínum, og gevur arbeiðskonum sínum setning teirra.

Eg haldi, at Sálamons orðtøk, passa so ógvuliga væl til mammu mína.

Eg nevndi frammanundan, at vit høvdu telefonstöð. Tá var ongín onnur

telefon á Argjum, og sum børn máttu vit fara runt um bygdina við telefonboðum. Manglaði eitt og annað í handlinum, so varð man sendur inn til Havnar at keypa. Tá varð vanliga sagt: “Tú mást renna báðar vegir”. Gjarna var farið eftir fossinum í Sandagerði fyri at vera skjótur aftur.

Vit Argjadreingir plagdu at arbeiða í fiski hjá Hjalmar Kragesten. Hann plagdi at koyra eina hurð upp í erva á turkihúsinum á Rundingi, tá hann vildi hava okkum heim at breiða fiskin út á fiskastykkinum til turkingar.

Kirkjugongd

Í Argja bygdarsøgu hevur Havnar kirkja – til fyri árum síðani – verið gudshúsið hjá so at kalla allari bygdini. Tá tað ringdi á Bryggjubakka, og klokkan sendi síni kallandi ljóð um býar- og bygdarlagið, kvektu málmklangurin somu kenslurnar í fólki her sum heiman fyri Sandá. Og tey áttu ta ásanann í barminum, at hetta var eisini teirra kirkja.

Um kirkjudyrynar í Havnar kirkju vórðu pinkubørnini hiðani úr bygdini borin til dópin. Um hesar dyr leiddust tey ungu at geva hvør øðrum hondina um trúskap – bæði fyri Guði og monnum. Um hesar dyr leitaðu tey at fáa sær andaliga barlast fram ígjøgnum lívið. Og um hesar somu dyr vóru mong hiðani av Argjum borin fyri seinastu ferð til hvíldar í móðurjörð.

Tann drúgva kirkjugøtan, illveður, brek og ellisvomm bóru mangan við sær, at lestur varð lísan heima. Tað mundi annars vera fastur siður í flestu heimum sunnudagarnar at lesa lestur fyri teimum, ið heima sótu í kirkjutíðini. Viðhvørt savnaðust tey í hendinga heimum til lestur. Soleiðis nevni J.A. Arge í greinini – Erindringer fra et langt Liv – ein góðan sið hjá faðir sínum Niels L. Arge:

“Min Fader optog og fulgte en efter min Mening meget god Skik, idet han fra det første af, jeg kan huske, til sin høje Alder hver Nytaarsmorgen Kl. 7 samlede alle Arges og Argebues Beboere i sit Hjem til Bøn og Lester.”

Hetta er hitt fyrsta, vit hoyra um, at bygdarfólkið savnast í einstøkum heimi at vera saman um Guðs orð. Áðrenn samkomuhús vórðu bygd her á staðnum, vita vit eisini um onnur hjún, sum lótu teirra heim vera karm um kristin fundarhald.

Stórverkið: Andalig vísuløg í Føroyum

Eitt framúr avrik

Tann 28. juni var ein rættilig hugnaløta í Vesturkirkjunum, har stórverkið hjá Marionnu Clausen um andalig vísuløg í Føroyum varð lagt fram. Serliga hugtakandi er tað, at tað er ein dani, sum hevur lagt sína sál í hetta arbeiði, ikki bert hon, men eisini pápi hennara Carl Clausen. Hetta fær okkum at hugsa um allar teir danir, sum hava verið hugtiknir av Føroyum, og sum hava gagnað okkara landi á ymiskan hátt.

Bókin er eitt megnarverk, heilar 540 síður, og løgini og lagavariantarnir eru ikki færri enn 768. Vit, sum ikki hava skil á slíkum, kunnu als ikki ímynda okkum, hvussu nógv arbeiði, ið liggur í hesum. Tað er eisini ein stórur hópur av fólki, sum hevur dugnað arbeiðinum. Marianna eigur allan heiður og tøkkl fyri hennara avrik.

Tað er Zakarias Wang, sum hevur skipað arbeiðið, og uttan hann hevði tað als ikki komið út. Ein kann næstan siga, at tað hevði neyvan verið nakar annar hann, sum hevði

fingið hetta í lag.

Nú hevur verið greitt frá hesi samkomu í bløðunum, so vit vilja ikki endurtaka tað, sum longu er skrivað. Vit vilja tó endurgeva framløguna hjá tí skjótt 90 ára gamla Jógvan Gerðalíð, sum eisini eigur ein part í hesum verki við teirri upptøku av Kingosangi, sum hann var við til at skipa fyri í 1950, og sum hevur verið eitt stórt íkast at varðveita hendan okkara sangskatt. Henda frásøgn hevur eisini uppi-borðið at verða varðveidd.

Jógvan Gerðalíð greiðir frá: Zakaris Wang spurdi, um eg kundi siga eitt sindur frá, hvussu eg fekk hugskotið at fara allan vegin til Tjørnuvíkar at fáa Kingosangarar at koma til Klaksvíkar at fáa teir at syngja uppá plátu.

Tað var ikki bara sum at siga tað tá á døgum. Farast skuldi vestur um oddarnar til Tjørnuvíkar. Sigt var aftur og fram tvær ferðir ferðir. Fyrst til Tjørnuvíkar eftir sangarunum.

Teir vóru meginpartin av degnum í Klaksvík at taka upp plátur, og so skuldu teir siglast heim aftur.

Tað kom seg soleiðis: Ein dagin vit vóru í Tjørnuvík og hildu kristiligt møti, hoyrdu vit sang, meðan vit gingu niðan túnið. Eg skilti, at hetta var ikki vanligur sálmasangur. Hetta kundi heldur líkna harmaljóði, og so var eisini.

Uppi í kirkjugarðinum vóru tey til eina jarðarferð hendan dagin, og tað var Kingo, tey sungu.

Sum smádrongur minnist eg, at menn sungu á báti, og eg minnst týðiliga eina jarðarferð. Bátur róði kistuna innan av Norðoyri. Komnir nakað inn at støðni, róðu teir í klingur, áðrenn lagt varð at landi. Har var nógv fólk savnað, øll svartklødd í syrgibúna, og hesin óhugnaligi stóri svartu kassi, við hvítum krossi á, varð lyftur úr bátinum á støðna. Hetta stendur mær klárt í huganum.

Handa møtidagin í Tjørnuvík við jarðarferðina man eg hava fingið

hugskotið til at fáa tjørnuvíkingar at festa sangin á plátu, tí eg visti einki um, at nakar annar sang Kingo. Eg hugsaði, at hetta kundi fara fyri bakka og í gloym-skuna, og tað hevði verið spell.

Eg orðaði hetta við Eliesar Poulsen, sum var bókhaldari hjá Kjølbro. Hann legðist ikki á boðini, og fekk í lag at senda gamla “Britons Pride” eftir sangarunum.

Teir, sum vóru við “Britons Pride”, vóru: Jákup Andrias í Kunoy, skipari, Dia í Fugloy, maskinpassari og Ingolf (á Vaskarínnum) hjá Suðuroyar-Johan, dekkismaður.

Kjølbro kendi nógvar tjørnuvíkingar, og var vist eisini í ætt við onkran av teimum.

Úr dagbókini hjá “Sendiboðnum”, hetta var báturin, vit ferðaðust við til møtini, skrivar Victor Danielsen trúboðari 25. juli 1950 millum annað: “Eliesar gjørdi avtalu við tjørnuvíkingar, at teir skuldu koma til Klaksvíkar at syngja kingosálmar á grammofonplátu”.



Jógvan greiðir frá.

Her kann eg skoyta uppí, at Victor var so gripin av hesum plátum, og hann spældi tær javnan. Tær hava óivað mint hann á fornar dagar.

Sungið varð í skúlanum. Tað er ófatiligt, at eingin hugsaði um at taka myndir. Eg gloymi aldri, hvussu teir lögdu sálina í, meðan teir sungu.

Fyri trimum árum síðani vóru vit boðin til Tjørnuvíkar í samband 300 ára Kingo hald. Tá sangararnir gingu inn eftir kirkjugólvinum syngjandi “Skriv

dig Jesus på mit hjerte”, tá vættust mær kinnar, og tað sama mundi vera hjá onkrum av teim gomlu við.

Útvegaðu upptøkutól Sumarið 1946 vóru vit í Danmark við manskóri og einari kvinnurødd, kærur konu míni. Tá sungu vit á Polyfon felagnum seks sangir á triggjar plátur av tí gamla slagnum.

Har fingi vit hugskotið at keypa upptøkutól til at gera hesar plátur, sum millum onnur tjørnuvíkingar skuldu koma at gleða okkum við. Tólini fingi vit í 1948. Tey standa á Forngripasavni-num har norðuri og viga um 100 pund. Í dag havi eg ein geym til telduna, sum er 25 gramm, poti hann í harddiskin, og har er næstan øll verðin í. So nógv er eisini broytt.

Tað kann verða skoytt uppí, at henda útgerðin varð ikki nýtt til plátu-útgávu, men mest at kalla sum ein bandupptakari seinni í tíðini. Fólk komu

Vanliga nevndur	fulla navn	føðidagur	deyðadagur	Tjórnarleiðsla
Andrass bóndi	Andreas Godtfred Andreasen	06/03-1868	27/12-1945	Jónhilda Hansen (Dóttir Ísak, abbadóttir Sakaris)
Sakarias	J. Zacharias Andreassen	22/03-1897	04/12-1979	sama
Hansjake hjá Dáva	Hans Jacob Davidsen	18/05-1882	03/02-1964	Birgir Davidsen, Tórshavn, og Hildibrandur Davidsen Tjørnuvík.
Jóan Dávid hjá Dáva	Joen David Davidsen	02/04-1889	15/02-1965	sama
Hans Jakup hjá Sámali	Hans Jacob J. Olsen	23/03-1879	31/07-1963	Súni Olsen, Tjørnuvík
Súsanna María	Súsanna Maria Hansen f. Hejnesen	16/10-1877	20/09-1961	Henny Hansen, Tjørnuvík
Gamli Heini	Heine Hejnesen	02/10-1879	01/09-1964	sama
Jákup Hjá Dáva	Jacob K. F. O-J. D. Hejnesen	09/08-1902	11/08-1981	Hans Esbern Hejnesen, Tjørnuvík
Jovina	Jovine M. Olsen f. Mathiasen	11/04-1883	26/12-1967	Elly Isaksen, Tjørnuvík
Villi	A. Vilhelm M. P. Magrussen	03/01-1921	18/10-1981	sjálfur
Jake Mýling	Jacob Z. Mýling f. Hansen	27/08-1890	07/12-1950	Jacob Michael Tjørnadal, Tjørnuvík.
Dávur Emil	Dávur Emil Magnussen	18/10-1881	02/06-1957	Thora Magnussen, Tjørnuvík

Jón H. Hansen, Tjørnuvík, Mars 2006

Kingo-sangarar



Jógvan og Astrid Gerðalíð í Vesturkirkjunum.



Kingosangararnir á veg inn í kirkjunum. Fremst síggja vit 85 ára gamla Vilhelm Magnussen.



Jákup Mýling

Hetta vóru tjørnuvíkingarnir, sum sungu inn á plátu í 1950

Dávur Emil Magnussen
(Deknur)Heini Heinesen
(Gamli Heini)Hans Jakup Davidsen
(Hansjakke hjá Dáva)Han Jakup Olsen
(hjá Sámali)Jákup Heinesen
(Jake hjá Dáva)Zacharias G. Andreassen
(Kongsbóndin)

Framhald av undanfarnu síðu

at fáa gjørt upptøkur, sum tey so kundu hava til minnis.

Pláturnar vóru 9 í tali og 2 sálmar vóru á hvørjari. Tær vóru gjørdar í fáum eintøkum. Ein teimum er í hvussu er í útvarpinum.

Kingosangarnir úr Tjørnuvík í 1950 vóru:

1. Dávur Emil Magnussen (deknur) 1881-1957
2. Heini Heinesen (gamli Heini) 1879-1964
3. Hans Jakup Davidsen (Hansjakke hjá Dáva) 1882-1964
4. Hans Jakup Olsen (hjá Sámali) 1879-1963
5. Jákup Heinesen (Jakke hjá Dáva) 1902-1981
6. Zacharias Andreassen (kongsbóndin) 1897-1979
7. Jákup Mýling. 1890-1950.

Í 50 ár hoyrði eg ikki eitt kvekk um hesar plátur uttan okkurt so hissini, fyrr enn okkara góðu vinur, Jens Jensen hjá Toftakar, skrivaði til mín um hetta.

Í dag halda vit Kingo-dag. Ikki bert persónin Thomas Kingo sjálvan og Marianne Clausen, men eisini verk hansara og

tann, hann sang um, Kristus.

Tá eg hugsu um tað stóra frambrot, trúbotin hevði við sær, mugu vit takka Kingo saman við mongum øðrum, sum hava laðað garðar og varðar á grundina, Kristus.

Hóast Kingo var føddur 200 ár eftir reformatorarar Luther og Zwingli hevur verk hansara staðið sum lýsandi varði á tí mangan døkka andaliga loftinum.

Eg vil ikki gloyma okkara egnu, ið hava lagt klípi og stigað garðin. Okkara egnu, sum eru farnir, eru m.a. Jákup Dahl, Alfred Petersen, Clæmint Eliassen, Andrew Sloan, Victor Danielsen og mong, mong onnur. Allir ólíkir, og tó: Teir miðaðu allir á málið, Kristus.

Eg vil takka Marionnu Clausen fyri hennara dygdarverk. Tað eru ikki lætti-soppaverk, hon fyrr hevur loyst úr lagdi. Og so aftur nú! Marianna. Hjartaliga takk.

Trúbotin ið Luther setti ljóskastaran á, Rómbrævið og Galatarabrævið! Við rættvísgeringini av náði við trúgv uttan verk, var

kollveltandi. Okkum til eftirtektar.

Gud signi Føroyar. Gud signi øll. Gud signi barnasmáttu mína og avkom móður mínar, ið legði meg at brósti og signaði meg.

Takk fyri.
Aðrir Kingosangarar

Jens Jensen úr Tjørnuvík hevur givið sítt íkast til hesa grein. Hann greiðir eisini frá, Jens Michael Jensen, f. 1903 d. 1997 greiddi frá, at tá farið varð til útróðrar, varð altíð sungið. Hetta vóru sálmar úr Kingobókini og byrja varð, tá komið var út fyri Pararrókina. Á bátunum, sum vóru 8 mannafor vóru fastir forsangarar. Teir vóru:

Avlopið: Dávur Emil Magnussen
Minna Bati: Gamli Heini
Reyða Bati: Hans Jáke hjá Sámali.

Høvuðspersónarnir
aftanfyri verkið,
Marianna Clausen og
Zakarias Wang.



Her síggja vit systkini Ásu og Kára saman við Mariu Vang Andreassen úr Nólsoy, sum var komin inn á gólvið hendan dagin. Maria er ein gamal kenningur hjá teimum í Skálabúðini. Hon var arbeidsgenta sum ung hjá Niklóa, beiggja Óla Kristian. Afturat hesum kemur, at Hanna, kona Óla Kristian, var fødd á Borðuni, dóttir Símun á Torkilsheyggi, sum var vita-meistari har. Tá tey á Borðuni fóru til Havnar, máttu tey fyrst ganga heim í bygdina í Nólsoy. Tá máttu tey hava eitt hús at fara inn í at skifta og at bíða eftir farti. Hetta gjørdist heima hjá Mariu, og hetta skapti ein vinskapi millum húsini, sum nú er farin í næsta ættarlið.

Ása verið í Skálabúðini í 50 ár

Tann 1. juli hevði Ása Østerø ein stóran dag. Tá hevði hon verið í starvi í Skálabúðini í 50 ár.

Óla Kristian Skála byrjaði Skálabúðina í 1946 saman við Magnus Mikelsen av Toftum. Óla Kristian tók einsamallur yvir í 1950, og tá gjørdist

handilin til Skálabúðina. Ása er dóttir Honnu og Óla Kristian. Hon hjálpti væl til sum smágenta, men í 1956 kom hon í starv, 15 ára gomul. Seinni kom beiggja Kári eisini at arbeiða har, og nú eru tað systkini bæði, sum reka Skálabúðina.

Kári hevði eisini ein stóran dag um sama mundið. Hann fylti nevnliga 60 ár 3. juli.

Vit vilja fegin ynskja teimum báðum tillukkku við hesum merkisdøgum við ynski um góða eydnu frammyr.



Her síggja vit Ásu blaðunga uttan fyri Skálabúðina saman við foreldrunum Óla Kristian og Honnu.





Seinastu starvsfólkini í handlinum hjá Frants Restorff

Seinastu kundarnir hjá FRANTS RESTORFF

Næstseinasta fríggjadag endaði søgan hjá Frants Restorff. Tá varð handilin, sum so nógv havnarfólk kenna, afturlatin fyri seinastu ferð.

Frants Restorff varð føddur í 1871. Hann var bakari, og hann stovnaði Frants Restorffs bakari í 1902. Frants eigur eisini at vera mintur sum ein av teimum, ið gingu á odda at fáa bygt sjómansheimið í Havn. Hetta er eitt gott dømi um vinnulívsmenn



Frants Restorff, hugsaði eisini um sjómenn.

tá í tíðini, sum ikki bert hugsaðu um egnan vinning. Teir vildu eisini gera nakað fyri onnur.

Frants doyði í 1933, og í mong ár var sonur hansara, Eigil, stjóri, og var hann eisini ein góður vinur, sum vit nevndu í minningarorðum um hann, tá hann doyði.

Tann 30. juni varð liðugt við hesi 100 ára gomlu fyriritøku. Vit vóru á staðnum og kunnu vísa mynd av teimum síðstu

kundunum og seinastu starvsfólkunum hjá Frants Restorff.

Dagin eftir lat upp aftur, men nú er tað Osmundur Justinussen og synir, sum standa aftanfyri. Men tað er ein onnur søga.

Vóna skip og bátar á Sjómannadagin

Sum lýst, verður Sjómannadagur í Klaksvík 19. august. "Sjómannaskrá" er tó fyri dagarnar 16.-20. august. Fyrirleikararnir vóna ikki bert at síggja nógvar sjómenn á degnum, men eisini skip og bátar. Havnin í Klaksvík er fyrirleikað til eina stóra innrás, so eingin skal halda seg aftur.

Sum kunnugt, skipar FF fyri framløgu av myndum og frágreiðingum frá enska trolaraskiparanum Ken Knox. Hetta tiltak verður kl. 13 sunnudagin 20. august. Vit høvdu í seinasta blað frágreiðing frá enskum fiskiskapi saman við føroyingum undir Grønlandi í 50-unum. Í hesum blað hava vit frágreiðing um bretskan fiskiskap undir Føroyum. Serliga áhugaverd eru tey kort og ýti, sum vórðu nýtt, og sum vit endurgeva í blaðnum. Í komandi blað koma vit at hava meira tilfar hjá Ken Knox.

Seinastu kundarnir hjá Frants Restorff



LØGTINGIÐ

Umsiting Løgtingsins er stongd vegna summarfrí frá mánadegnum 10. juli til leygardagin 22. juli 2006.

Um okkurt átrokandi er, kann ringjast til: 21 17 85 ella 31 17 85

Løgtingið, tann 30. juni 2006

Súsanna Danielsen
stjóri



LØGMANSSKRIVSTOVAN
Prime Minister's Office

Kanadisk skip verða avgreidd í Grønlandi, meðan grønlandsk verða boykottað í Kanada

Í seinastu útgávu av grønlandska blaðnum, Sermitsiaq, undra teir seg yvir dupultmoralin hjá Kanada í rækjuspurninginum. Kanadisk skip bunkra uttan nakra forðing í Grønlandi, tá hetta er høgligari fyri hjá teimum. Á hendan hátt kunnu teir spara upp til fleiri daga sigling í Kanadiska havn. “Afturfyri” sleppa grønlandsk skip als ikki inn í Kanadiska havn, tí kanadiarar halda, at færoyingar og grønlandingar hava sett sær eina ríkiliga stóra kvotu á Grand Bank. Hesum hava grønlandskir myndugleika enn einaferð mótmælt.

Grønlandska fiskivinnan vísir annars, at kanadiarar nú ikki eru so moralskir í kvotasurningum, sum teir látasku at vera.

Norðalaga í Davisstrætium hava fiskifrøðingar hjá NAFO mett, at Kanada eigur at taka 2% av kvotuni. Men sjálvir hava teir ásett sær sjálvum 10%.

Grundað á henda dupultmoralin hjá Kanada hevur grønlandska fiskivinnan mælt til, at Grønland eisini letur sínar havnir aftur fyri fiskiførur úr Kanada. Hetta vildi gjørt tað ólónsamt hjá Kanada at fiska á hesum leiðum, eins og tað vildi verið munandi truplari at veiða svartkalva. Enn er tó einki hent.

Fiskamarknaðurin havt aðalfund

Týsdagin hevði Føroya Fiskamarknaður aðalfund á sjómansheiminum í Runavík. Hetta er fyrsti regluligi ársaðalfundurur hjá Fiskamarknaðinum, og tí var tað áhugavert at síggja, hvussu gongdin hevur verið.

Sum kunnugt, er tað gamli Fiskamarknaðurin, ið nú er landingarmiðstöð, og Ráfiskasæljarafelagið, sum eiga Fiskamarknaðinum helv um helvt.

Sigast kann stutt, at gongdin í 2005 hevur verið positiv. 46.000 t av fiski hava verið seld gjøgnum Fiskamarknaðinum, og er hetta heilt stórt partur av vanligu botnfiskinum, sum verður landaður undan Føroyum. Søluskipanin virkar eisini væl, og tí eru vónir um, at enn størri partur av fiskinum fer gjøgnum marknaðin. Hetta er umráðandi fyri at varðveita støðuna hjá Fiskamarknaðinum sum ásetari av tí rætta fiskaprísinum, sum er tryggin hjá fiskimonnum fyri at fáa ta inntøku, sum teir eiga. Henda tryggin kann verða hótt við teirri gongd, sum tykist at vinda uppá seg, at virki og skip leggja saman aftur, og eigararnir tá hava áhuga í so lágum prísi sum gjørligt.

Um roknskapin fyri 2005 kann sigast, at umsetningurin var 8,6 mill. Úrslitið aðrenn skatt var 2,0 mill. og eftir skatt 1,5 mill., og hetta kann sigast at vera gott fyrsta árið.

Nevndin sær nú soleiðis út:

Fyri Ráfiskasæljarafelagið:

Poul Hansen
Jóhannes Olsen
Aðunn Konráðsson

Fyri Fiskamarknaðin:

Óli Jacobsen
Harry Benjaminsen
Páll Gregersen

7. limur og formaður er Alfred Petersen

Árni Joensen í Oyndarfirði fór úr nevndini hesa ferð. Nevndarformaðurin takkaði Árna fyri ta tíðina, hann hevði verið í nevndini, har hann hevur gjørt eitt slóðbrótaraarbeiði fyri at fáa eina uppboðssølu, har vinnufeløgini eiga eina avgerandi ávirkan.

Við hesum skal eg boða frá, at tað er Bjarni Bæk, dómpróstur, sum prædikar á ólavsøku í ár.

Vinarliga

Hans Jacob Joensen



Vit hava eykalutir á goymslu og útvega teir, vit ikki hava.



Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

SJÓBJARGINGARSTØÐIN MRCC- Tórshavn

E-mail: mrcc@mrcc.fo * www.mrcc.fo
Tlf: +298-351300 * Fax: +298-351301
Inmarsat C: 492 888 021 * Inmarsat B: 323 116220 (voice) 323 116221 (Fax)

Fráboðan um borivirksemi

Lýst verður at boriskipið Stena Don fer at bora á færoyskari havleið

Navn á boriskipi	Stena Don
Kallibókstavir	V7GX3
Boristað	61°16'43" N 004°56'00" W
Byrjunardagur	13 juli 2006
Serfráboðan	Trygdarfrástøða 500 metrar
Hjálparskip	“Dina Merkur”
Knattstøða akker	DP pallur, brúkar ikki akker
Arbeiðið tekur	Góðar 3 mánaðar

Samband fæst við hjálparskipið ella boriskipið á VHF rás 16



Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

25. juni

Tað eru pluss 8,9 stig í dag og dýrdarveður. “Natarnaq” kom inn í Amer-tloqfjørðin at liggja og bíða eftir at koma til kai; teir skulu landa í morgin, og skipið er fult eftir einari viku. Teir hava roynt vestur ímóti marki-num, og hava herfyri verið í Nuuk og landað eina fulla last. Tað hevur gingið gott hjá teimum.

“Polar Natarnaq” hevur verið so óheppin at missa trolíð í gjár, tá tað var á veg upp gjøgnum slisk-una. Teir hava dreggjað, men uttan úrslit enn.

“Manu” kom til Manit-soq í dag, og teir hava fulla last av svartkalva. Teir hava roynt SW-umráð-num sunnan fyri 64 stig; teir rokna við at fara nýggjan túr týsdagin.

28. juni

+ 4,2 stig og stilli. “Lómur” kom inn í morgun eftir kørum, tí har var alt fult hjá teimum - paun-urin var fullur eisini! Teir tóku fleiri kør og fóru so út aftur, teir skulu landa kl. 16.00 í dag, og tað eru knapt trý samdøgur síð-ani, teir loystu frá landi.



4. juli landaði “Qaqqatsiaq” gott 900 tons av rækjum.

1. juli

+ 8 stig og stilli. “Lómur” kom inn í kvöld við knapt 120 tons, sum teir hava fiskað uppá 2 sam-døgur og 6 tímar - óført fiskarí!

3. juli

Pluss 11 stig og dýrdar-veður. “Salleq” kom inn í morgun at landa, teir hava um 300 tons inni.

Teir byrjaðu í kvöld at landa “Lóm”.

“Sonja Kiil” kom inn at landa í morgun, teir hava fulla last av jákupsskelj-um.

4. juli

+ 12 stig og dýrdarveður. “Salleq” loysti seinnapart-in, og teir vóru ikki meira enn leysir frá kaiini, so

kom “Qaqqatsiaq” inn at landa, har er alt fult hjá teimum, teir hava fiskað gott og væl 900 tons av rækjum í 14 dagar. Skipari er sumbingurin, Torbjørn Joensen, búsitandi í Vági.

Tann 17. juni settu teir á “Qaqqatsiaq” met, tá teir tað døgnið fingi 96 tons netto, og tað svarar til 125,5 tons brutto av rækj-um. Tað er størsta mong, sum nakar trolari hjá Royal Greenland hevur fingið. Tillukku við tí - tit allir har umborð!

Annars fáa bátarnir heilt nógv av rækjum fyri tíðina. “Markus” er inni í Nuuk og landar, og “Nat-arnaq” er á veg til Nuuk at landa, teir skulu landa hósdagin; har var við at verða fult hjá teimum.

“Polar Natanraq” er inni í Manitsoq og landar í dag, teir hava knappa fulla last.

6. juli

Pluss 4 stig, vindur av suðri. “Lómur” kom inn á døgverða í dag við fullari last eftir gott 2 døg. Teir skulu landa í kvöld og ætla at loysa í morgin kl. 0700. “Qaqqatsiat” fór nýggjan túr seinnapartin.

7. juli

+ 8 stig og dýrdarveður. Tann russiski trolarin, ið tekur ímóti botngarns-fiski, kom í morgun at landa. Teir hava eini 140 tons inni hendan túrin. Støddin er einki at fosa um, og eg sá á kartengr-unum, at støddin var frá 500-1000 gr, so tað er illa nokk greipustødd. Síðst, teir vóru inni her, bað eg ein mann, sum er higani, og stendur fyri innhandl-ingini, um at geva mær ein døgverða av toskar-høvdu, og tað hevði hann so gjørt fyri meg, men høvdini vóru ikki størri enn av millumfiski - og tá var tað tað størsta, sum hann hevði tikið til mín.

ALT TIL
ÚTRÓÐRARMANNIN**GUMMIBÁTATÆNASTAN** hevur
tað, tú hevur brúk fyriVit hava gummibátin,
termodraktina, bjargingar-
vestin, handskarnar og
meginpartin av tí, tú
hevur brúk fyri.**GUMMIBÁTATÆNASTAN**

31 49 13 | Mannaskarð 4 | FO-110 Tórshavn | gbt@gbt.fo | www.gbt.fo

útváldar draktir

Úr bert
499,-

GRAFMASTER TLF 227 000

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radioútgerð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgerð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatíons-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatíons Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikatíons	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinett	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgerð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera**Góður lesnaður - góður prísur**

Gerst haldari av FF-blaðnum fyri bert kr. 250,- um árið

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutirUndir Glaðsheyggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64**DEKKMASTER.FO**Nú hava vit flestu støddir
av dekkum á goymslu!

fastir, lágir prísir á dekkum og felgum

MEGA-Tilboð til BMW-eigararOriginal-look felgur til BMW fyri spottprís **Eru á goymslu****BMW M-Tek**
18" felgur við dekkum
í støddini 225/40-18:
Bert 9.990,-

Passa til BMW 3-røðina

**BMW New 3**
18" felgur við dekkum
í støddini 225/40-18:
Bert 9.990,-

Passa til BMW 3-røðina

Prísirnir eru fyri 4 felgur við dekkum – áseting og avbalansering íroknað

Summardekk fyri spottprís **Eru á goymslu**

175/70-13:.....	540,-	195/65-15:.....	695,-
175/65-14:.....	620,-	205/55-16:.....	890,-
185/60-14:.....	675,-	205/40-17:.....	965,-
185/65-14:.....	650,-	215/45-17:.....	990,-
195/50-15:.....	675,-	225/45-17:.....	995,-
195/60-15:.....	790,-	225/40-18:.....	1.290,-

Send ein teldupost ella ring og hoyr nærri um júst tíni dekk!

**DEMO-Tilboð**
Til Peugeot 206**Fyri settið**
2.450,-15" alu-felgur til Peugeot
206. Felgurnar eru nýggjar
og óbrúktar og hava bert
verið sýndar fram.**DM**
DEKKMASTERwww.dekkmaster.fo
info@dekkmaster.fo
telefon 227 000

Fiskimálaráðið

FISKIVINNU
GRANSKING**FISKIVINNUROYNDIR 2007**
LÝSING EFTIR UMSÓKNUMFiskivinnuroyndir er jättan hjá Fiskimálaráðnum, sum stuðlar gransking og menn-
ing innan fiskivinnu:

Verkætlanir innan fylgjandi høvuðsøki hava fyrirum:

- Fiskiskapur við ábyrgd
- Royndarveiða, framleiðsla og søla
- Virðisøking av fiski
- Búskaparlig og samfelagslig menning av fiskivinnuni
- Heilsa, trygd og umhvørvi

Innanfyri høvuðsøkini verður lagdur dentur á at fáa verkætlanir, sum kunnu:

- Lýsa og loysa praktiskar trupulleikar at fáa alla veiðu til haldar (fisk, livur, rogn innvølvir vm.)

Serligur dentur verður lagdur á, at

- vinnan tekur lut í verkætlanini
- eginfigging ella onnur figging er verulig
- samstarv er við samstarvsfelagar í Føroyum og/ella uttanlands.

Fyrirtekur, almennir stovnar og einstaklingar kunnu søkja um stuðul úr Fiskivinnu-
royndum.Vist verður á, at møguleiki er hjá vinnuni at søkja um stuðul til setan av vinnu-
granskara innanfyri omanfyrinevndu økir.Um tørvur er á at orða hugskot til itekiligar verkætlanir ber til at seta seg í samband
við samskiparan um hetta.Umsóknir skulu verða samskiparanum í fiskivinnugransking í hendi í seinasta lagi
mánadagin 16. okt. 2006 kl. 12.00.**Meira fæst at vita:**Programm, umsóknarbløð, vegleiðingar og annað kunnandi tilfar fæst á heimasíðu
okkara www.fvg.foÁhugaði eru vælkomin at venda sær til Jákup Mørkøre, samskipara við møguligum
spurningum.

Fyrivarni verður tikið fyri jättan á lögtingsins figgjarlóg fyri 2007.

Jákup Mørkøre, samskipari
tlf.: 35 30 30 / 35 32 48
fartel.: 21 73 69
t-post: jakupmo@fisk.foUmsóknir skulu sendast til:
Fiskimálaráðið
Samskiparin í fiskivinnugransking
P.O.Box 347, Heykavegur 6
FO-110 Tórshavn

Gamlar manningarmyndir

Vit hava fingið hendur á fleiri gomlum myndum, har tað eru ein ella nakrir fáir fiskimenn á myndini. Hesar eru helst tiknar av Abdsalon Joensen í Íslandi. Vit vilja framvegis sera fegin frætta um nakar kennir menninar á myndunum. Tað er Føroya Fornminnissavn, ið eigur myndirnar.



3350F03224



3350F03225



3350F03226



3350F03227



3350F03228



3350F03230



Útvaldur

Men Harrin segði við hann: “Far tú, tí at hesin maður er mær eitt útvalt ílát til at bera navn mitt fram fyri heidningar og kongar og Ísraels børn”

Áp. 9,15

Nú heimsmeistarakapping er í fótbólti, síggja vit teir “útvaldu” bóltsnillingarnar gera sítt ítasta fyri at vinna. Venjararnir hava eftir bestu evnum og sannføring valt spælararnar út.

Paulus var eisini útvaldur. Gud hevði valt hann út til eina ávísu uppgávu. Eftir Jesus-upplivingina uttanfyri Damaskus og umvending sína var Paulus eitt útvalt amboð til at boða Guds orð og vitna um Jesus fyri høgum og lágum, fyri nærstøddum og teimum fjarstøddu.

Lærusveinurin Ánias, var eisini eitt útvalt amboð, sum Gud brúkti til at hjálpa Paulusi til trúgv. Eftir boðum frá Gudi fór Ánias til Paulus, sum var í sálarneyð, legði hendurnar á hann og segði: “Saul, bróðir, Harrin hevur sent meg. Jesus, tann, sum birtist fyri tær á veginum, sum tú komst, til tess at tú skalt fáa sjón tína aftur og verða fyltur við heilagum anda.” Paulus fekk sjónina aftur og gjørdist samstundis andaliga síggjandi og bleiv doypur.

Eftir tað bleiv Paulus Guds útvalda ílát og eitt sera íðið Jesusvitni. Frelsuorðið náddi mong gjøgnum lív hansara.

Tú, sum ert doypur og trýrt á Jesus, ert eisini útvaldur. Gud hevur útvalt teg. Vilji og ynski hansara er, at tú, í orði og verki - við øllum lívi tínum, skalt vera hansara vitni og lærusveinur.

Vita skalt tú, at um tú ikki verður útvaldur til nakað landslið, so hevur Gud útvalt teg til sítt barn, arving, tænara og eftirfylgjara. Gud hevur útvalt teg og sett teg á sítt altjóða “landslið”. Liðið er sett saman av øllum Kristus-trúgvandi, um allan heim. Hettar úrvalsliðið “leikar” ongar vinardystir, men stríðir seg, í Guds kraft, biðjandi og boðandi fram á mjáa vegi, við málinum fyri eyga.

Um tú ikki ert komin á liðið enn, bið so Jesus, landsliðsfrelsaran og venjaran frelsa teg og seta seg inn á liðið. Tað er hægsta ynski hansara.

“Men tit eru ein útvald slekt, ein kongaligur prestaskapur, ein heilag tjóð, eitt ognarfólk, fyri at tit skulu boða frá dygdum hansara, sum kallaði tykkum frá myrkrinum til sítt undurfulla ljós.” 1 Pæt. 2,9

FØROYA SJÓMANNADAGUR KLAKSVÍK 16.-20. aug.

FØROYA
SJÓMANNADAGUR



Nú ber til at teknað seg til kappingirnar sum verða á Føroya Sjómannadegi 19. august
Tilmelding: á tel. 456285 ella send ein mail til nordpres@post.olivant.fo



Kappingarnar verða hesar og vinnarnir verða føroyameistarar í hvør sínari kapping

Fyri mannfólk:

- skera agn
- trolbøting
- sjómanstaki
- kasta lodd
- halda dregg
- kelving

Fyri kvinnur:

- reinskering av flaki
- hoppa á boyum

Fyri bæði kynini:

- egning
- Knýta uppí
- svimjing um vánna

Fyri báts- og skipsmanningar:

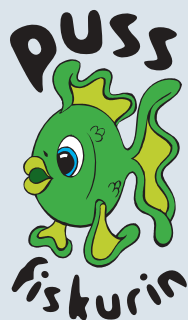
- togtogan millum skipsmanningar
8 persónar
- stafettrenning við stampum
8 persónar

Føroyameistarin í egning vinnur 10.000 kr og eina ferð til heimsmeistarakappingina í Noregi í 2007



Føroya Sjómannadagur





Hjá lækninum
Sjúklingurin: "Eg havi brotið armin í fyra støðum."
Læknin: "Íðan, halt teg so vekk frá hasum støðunum".

Spurningur: Hví eru battari frægari enn mannfólk?
Svar: Tey hava – um ikki annað – eina positiva síðu.

Havnarmaðurin við bygdarmannin: "Tvær av hønunum hjá tær er givnar við at leggja egg."
Bygdarmaðurin: "Hvat veitst tú um tað?"
Havnarmaðurin: "Eg havi júst bakka á tær."

Blaðmaðurin spyr tann gamla garvaða sjómannin: "Hvat er ringasta óðnarveðrið, tú hevur upplivað?"
Sjómaðurin: "Jú, tað var einaferð at eg fór inn í stovuna við styvlum, tá konan júst hevði vaskað gólv."

"Beiggi mín giftist í gjár".
"Ná, hevur hann endiliga funnið tað røttu?"
"Nei, hann orkaði bara ikki blíva við at halda búkinum inni".

Óli spyr ommuna: "Omma, hvussu eitur tað, tá tvey fólk liggja oman á hvørjum øðrum?"
Ommen: "Øhh, Tað eitur kynsligt samband".
Óli: "Jógvan sigur at tað eitur koyggju-song".

Brúðarpar á Bátasavninum



Tá Menakhem og Hanna Ben Yami vóru á vitjan á Bátasavninum í Leirvík var samstundis myndatøka av brúðarpari, sum var vígt í Hebron beint frammanundan. Tað vóru Ella Poulsen úr Leirvík og Robert Larsen úr Porkeri, sum høvdu givið hvørjum øðrum sítt ja.

Hanna og Menakhem hava gullbrúðleyp í heyst, so tað var hóskandi at fáa bæði pørini á eina mynd.

Vit ynskja Ellu og Robert hjartaliga tillukku við hjúnarbandinum við hesi eitt sindur forkunnugu myndini.



Væl smakkar

Pylsa úr gullaksi

Leirvík hevur altíð verið ein undan-gongubygd á fiskivinnuøkinum. Har hava teir eisini ment gullaksaveiðuna til at gerast eitt gott íkast til vanliga fiskiskapin.

Teir á Tæguni hava eisini ment framleiðslur av gullaksi, og hendan dagin vit

vóru har fingur vit pylsu gjørda burtur úr gullaksi. Sera væl smakkaði, og nú verða royndir gjørdar at fáa selt vørna bæði innan- og uttanlands.

Vit kunnu bert siga, at hetta eiga fólk at royna.

dagsins MYND



Her liggur hann (Stena Don) so á svartkalvaleið á Suðuroyar-bankanum, 61,17 N - 004,56 V. Hvat man skiparasonurin hugsa um - olju ella svartkalva? Kanska hann ynskir bæði...